

TUỒNG CẢI-LƯƠNG
VỎ-TÔNG SÁT TÀU

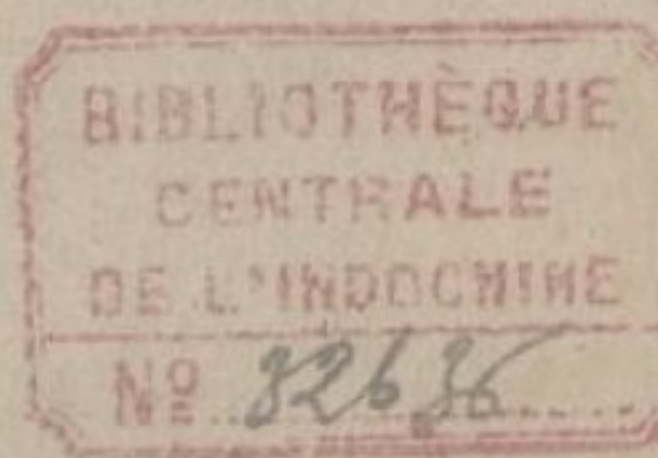
Diễn theo truyện Thủy-hủ.

NHỮNG BÀI CA KÊ SAU ĐÂY :

1 Tây-thi.	12 Lưu-thủy-cao-sơn.
2 Cổ-bản.	13 Đường-thái-tôn.
3 Lưu-thủy-trường.	14 Bài-tạ.
4 Bài-hạ.	15 Khóc-hoàng-thiên.
5 Khổng-minh-tọa-lầu. .	16 Ngũ-diêm.
6 Bình-bán-văn.	17 Hành-vân.
7 Long-hổ-hội.	18 Giao-duyên.
8 Mẫu-tâm-tử.	19 Tứ-dại-oán.
9 Tam-pháp-nhập-môn. .	20 Giang-nam.
10 Lưu-thủy-đoãn.	21 Văn-thiên-tường.
11 Lưu-thủy-tàu-mã.	22 Dạ-cổ-hoài-lang.

MÀN THỬ NHỨT
(Cảnh thử điểm.)

TRÔNG DẤU THỎ VỎ-TÔNG TOAN THƯỢNG LỘ,
SỢ ĐỘC HÙM TỬU-BẢO CẢNG SANG NON.

CHÚ QUÁN.— Chuyên một nghề buôn bán ; ở ăn giữ mực thật thà, Cốc-dương huyện ấy nhà, mỗ danh xưng Bảy-quán, song thân đã quá vãng, một mình mỗ cheo leo ; mấy năm trước tôi nghèo ; mới năm nay tôi khá. Cuộc buôn bán bất kỳ quen lạ ; cứ một bề dãi sĩ chiêu hiền, khách mới vào tôi dọ thử tiền ; vừa đứng dậy tôi bèn hỏi lui. Có nhiều cha phộc túi, đòi nó hết vang lưng ; tôi tức giận kéo lưng, nó nổi hành hung đá đít. (Thiệt cuộc buôn bán khó quá mà tôi có nao đâu cũng có người phải chớ không phải quấy hết).

CA KIM-TIỀN

Cốc-dương-châu, từ lập quán đây !
Thấy hành nhưn đều tạm nơi này.
Các sắc khách Nam Bắc Đông Tây,
Ai khỏi đến đây.
Có ba từng ; phân thượng hạ ; khác giá tiền,
Cứ đòi đủ, bất kỳ lạ quen.
Quan khách người đều khen,
Đồ ăn rất nên mĩ vị.
Còn rượu rùng chất đầy thiếu chi,
Ai muốn gì cứ việc làm y.
Dầu hên sang một mực tòn ty.
Khách quan rất đẹp còn cho thêm bạc.
Khen quán dễ thương.
Nói năng ngọt dịu, thiệt là trúng điệu.

VỎ-TÔNG (*bước vào quán cháo*). — Chào khách quan ! !
Mời khách-quan ngồi ! Thừa khách-quan muốn dùng chi ?

VỎ-TÔNG NÓI. — Tữu-bảo ! Trà thang đồ một bình
trước, gạo huỳnh sau dọn mỗ sẽ ăn : Chú đừng có lăn-
xăn ; không-thẳng làm chậm-chậm. (*Như có mực, bánh,
cùng phẩm thực dọn thêm rồi tính riêng tôi sẽ trả đủ cho
nghé !*)

CHÚ QUÁN NÓI. — Vậy đề tôi kể hết cho khách-quan
nghe :

CA NGŨ-ĐIỂM-MAI (*tiếp qua bài tạ*)

Thịt gà tôi xào kim-châm.
Thịt bò sống để ăn sanh cầm.
Vịt quay xá-xiêu mì cua.
Mấy thứ đó muốn mua món nào ?
Rượu này thượng tữu bồ đào.
Đặt bốn chục chữ rất cao.
Uống nữa trắng nhiều ông say nhào.
Trà đầy ược bông kim-cúc.
Uống vào một hớp rất ngon.
Còn mứt bằng trái chanh non.
Bánh bột lọc, ăn vô thêm giòn.

Võ-Tòng tính đi ngan núi Cánh-dương-cang. Thằng
quán căn lại mà rằng : không nên đi vì chỗ ấy có cọp to.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

CA ĐÁO LẠI NGŨ-ĐIỀM

VỎ-TÔNG : Trước đem một đĩa mứt chanh,
Trà ướp cúc cũng đem một bình.
Sanh cầm cùng với vệt quay.
Bồ đào tửu chiết ngay một hồ.

CHỦ QUÁN.— Thưa khách dọn rồi. (*Vỏ-Tông ngồi ăn và trông về đường Thanh-Hà huyện mà ngâm rằng.*)

Thung huyền, sớm trở quế đôi nhành,
Xa cảnh xa nhà cảm nỗi anh.
Góc bể ven trời sâu vổ-vổ ;
Núi cao rừng hiểm khúc oanh-oanh.

NÓI.— Tửu-bảo hãy tỉnh tiền !

TỬU-BẢO.— Dạ thưa tỉnh rồi ba chỉ.

VỎ-TÔNG.— (*Trả tiền rồi và nói và đi.*) Vải mang hành-
lý, tay xách côn tràng, giờ chon qua cảnh Dương-cang,
bắt mắt về Thanh-bà huyện.

TỬU-BẢO CẢNG VÀ NÓI.— Hủy !! Tưởng khách quan
đi ngã nào, chớ ngã núi Dương-cang đi không dặng dêu.

VỎ-TÔNG HỎI.— Tại sao mà đi không dặng ?

CA BÌNH-BÁN VẦN.

TỬU-BẢO : Muôn dân đều thở than,
Vi độc trùng tại cảnh Dương-Cang.
Ăn thịt người kể dư trăm mạng,
Trước quán đây ! giấy cấm của quan.
Đủ ba mươi, thời mới cho sang,
Còn một hai phải ngồi mà đợi.
Nay quý khách muốn đi cho gấp,
Chẳng nghe tôi, e nỗi không kham.
Tục thường rằng ; hổ-huyết lòng-dâm,
Phải lánh xa mưa chớ đi qua.

VỎ-TÔNG : Ấy là chí muốn của ta,
Dầu chết sống làm người sợ chi
Hổ lang thú ấy kể gì.

TỬU-BẢO : Ông chưa rửa các tay vổ sỉ
Cũng có đánh với cọp nhiều khi.
Chùy cung gươm búa đao cây,
Đánh vài đường thì cũng bỏ thầy

VÔ-TÔNG: Lời người căng, ta cảm ơn đa,
Nhưng chí quyết, bắt hùm lột da.
Cứu muôn dân! khỏi đều tai nạn,
Dầu thác oan, cũngặng danh vang. (đi hạ)

TỬU-BẢO. — Ngó theo mà than rằng :
Lão cộp xưa rày đôi bụng, chú này nập thịt no lòng; hồn
ắt gởi chính sông xương để nằm tại núi.

BÌNH: Hết hơi căng, cũng cãi lời;
Nhờ trời nhỏ phước! họa người khỏi chẳng

Hạ màn

MÀN THỨ HAI

CỨU MUÔN DÂN TUYỆT KỲ HẬU HỌA.

GIẾT MỘT CỘP ĐẶNG CHÚC ĐỒ-ĐẦU.

(Cảnh rừng núi)

VÔ-TÔNG NÓI.— Và tả cảnh núi Dương-Cang: Đường
khúc oanh khúc thẳng; núi chỗ thấp chỗ cao, khe suối
chảy rao-rao! Tòng thung khuá rất-rất. (Chà chà núi này
coi bộ sầm-huất dữ ă!!)

CA LONG HỒ-HỘI

Đường dậm ngàn, rất gay-go,
Bóng thiền-quan, coi muốn khuất,
Qua khỏi trướng tẩm nhà nường ngụ
Minh nhựt trảy sang, (cộp nhẩy ra,)
Kìa trong non, có dạng hồ lang.
Hươi trướng còn bắt thừ độc trùng,
Lập thế hồi thân, thủ miếng phi-long.
Cứu dân khỏi nạn (cộp chết) ?

NÓI: Đã giết con cộp dữ; Mới cứuặng dân lành. Bỏ
thây hùm ai có biết danh, Lấy dầu cộp mới là có tiếng.
(Vây ta phải ngồi đây nghĩ mệt trong giây lát rồi sẽ đi. Bọn
hành-khách và thợ săn nói chuyện.)

4a

Võ-Tòng dả hổ tại núi Cảnh-dương-cang

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Viện Văn học - Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam

THỢ LỚN NÓI.— Kẽ cầm cây cầm búa ; người xách mắt xích cung ; coi chừng lấy gấu rừng ! phải ngựa con cạp núi.

THỢ NHỎ NÓI.— Đi rừng mà anh kiếm chuyện nói nghe ghê !!

THỢ LỚN.— Có gì đâu mà chú mấy sợ ?

CA KIM TIỀN.

Có ta đây, hết thấy yên tâm,
Ngọn roi mỗ, rất nên tinh thần.
Con cạp núi, tôi có kể chi,
Biểu cứ việc đi.

Có việc gì, tôi bảo lãnh ! qua non này
Có thú dữ cũng là trời thấy.
Ai cũng biết tôi đây »

THỢ NHỎ ; Tánh khoe khoan lỗ miệng.
Tới chuyện rồi đây, ắt lên cây
Bực nào còn phải bỏ thầy.
Mình đi vậy, nhờ có đông tây.

HÀNH KHÁCH : Cãi rầy đều chi vậy ? cùng nhau vậy bạn.
Qua khỏi truông mây,
Còn chừng ba dặm, mặt trời đã lặn.

(Hết thấy hành-khách thấy thấy cạp, tưởng còn sống đều la sẵn : Cạp cạp ! !)

VÕ-TÔNG NÓI.— Cạp chết mà sợ nỗi gì, mấy ông sao dạn dữ !

THỢ-LỚN.— Thấy cạp nằm trên bực đá, chú nào ngồi dưới gốc cây. Quả thú dữ bỏ thầy, cho tôi xin thủ cấp, phải của anh à.

THỢ-NHỎ NÓI.— Anh này giết chó ai, nên anh ngồi đây cạp nằm đó phải không anh.

VÕ-TÔNG (gật đầu và) NÓI.— Cạp này trong hang núi. Tôi vừa bước đến rừng. Cẩn chụp tôi coi bộ làm hung, đuôi vểng ngược xem nên quá dữ. Mới ra tài sư-tử, bèn giết thát hổ lang, các ông phải khách đi đảng, hay là người săn bắn.

BỌN SẴN TRẢ LỜI.— Thưa hảo-hớn, chúng tôi là thợ săn còn mấy người đó là hành nhơn. Nay hảo hớn giết đặng con cọp này trừ hại cho nhơn dân. Ơn ấy rất lớn.

CA KHÓC HOÀNG-THIÊN

Lịnh trên quan doãn, sai người treo bản,
Khắp cả bốn phan, lại có lời troàn
Ai mà giết đặng hổ lang.

Tại cảnh Dương-cang
Sẻ đặng thưởng bạc vàng.

BỌN DÂN : Tại huyện Cốc-dương,
Hãy ra mắt huyện đường.

Thấy tài chắc thương,

Theo tôi dẫn đường.

Đặng vào cửa quan.

VỎ-TÔNG NÓI — Ấy là, ý muốn của mấy ông, chớ tôi không muốn làm rộn ai hết, giết rồi thì bỏ chớ có công cán gì đó là sự ích chung.

HAI NGƯỜI THỢ SẴN NÓI.— Xin hảo hớn chớ từ mà phụ lời chúng tôi.

VỎ-TÔNG NÓI.— Vậy thì tôi cũng vưng.

NGŨ-ĐIỂM SANG BÀI TẠ

Cám tình chữ vị lòng thương,

Tôi theo với đèn nơi phủ đường,

Thấy hùm phải tính sao đây.

Đem đến huyện, hay đề nơi chốn này.

THỢ-LÊN : Chữ thời tôi tính như vậy :

Anh em mình gần công ni.

Khiên thầy cọp, đến nơi công-đường.

BỌN HÀNH-NHƠN : Hảo-hớn ơn cao còn nhớ.

Giết cọp dân hết thợ ương.

Vầy đường xuống đến Cốc-dương,

CA RẬP : Xúm khiên cọp, nập nơi công đường.

DÉCOR FIX

VỎ-ĐẠI-LANG đi bán bánh cam và gánh và nói : Ở tại đường Tử-Thạch, thuộc về huyện Cốc-dương. Tôi lánh

Vỏ-dại-Lang, vợ tôi là Phan-thị. Cách mặt phân chia hai ngã, lần tay lính quá một năm, nhớ em luôn những khóc thầm, giận vợ thường ngày la ó, nó thấy tôi xấu-xa tàng-tật nó khi dễ, chớ lời tục rằng : Củi tre dễ nấu, chồng xấu dễ xài. Nó chẳng kể câu bến nước mười hai. Hễ có nói nó trã lời giặc một. Thôi để đi bán kéo trưa.

CA BẮC-SƠN-TRÀ

Lo đi bán, kéo mà trời sáng.
May mỗi hàng, mới hết bánh cam.
Làm ăn khá, đường bột giá lên.
Nghỉ thiệt là cực khổ lắm ôi !
Vái các đảng âm-hồn cho bán sạch trơn.
Về cúng chuỗi, trà muối gạo đèn nhang.

VỎ-TÔNG gặp Vỏ-dại-Lang anh em mừng rỡ

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI.— Bấy lâu đã phân hai ngã. Nay may gặp giữa đường. Bấy lâu anh luôn nhớ thương ; bây giờ mới phỉ tình trông đợi, vậy chớ em ở đâu bắt tin nhàn cá vậy ?

VỎ-TÔNG NÓI.— Thừa anh :

BÌNH : Làm người dưới bóng thiếu-quan,
Gầm câu ly, hiệp, bi, oan lạ gì ?

CA ĐẠ-CỔ-HOÀI-LANG

Huyện-Thanh-Hà ngày trước,
Đánh người cơ mặt tướng bỏ mình.
Ấy là phạm lụt trào đình.
Tướng phải bị khổ hình.
Nên phải lánh mình.
Vì nạn nghèo phân lìa đệ huynh.
Qua ở cùng Sài-Tấn.
Cùng Tống-Gian ở tại Hải-Tân.
Ngày nay em nghe toàn tặn,
Cơ mặt người dương thể tồn-sinh.
Nên em mới trở lại gia-đình.
Mấy bữa đảng trình.
Đi ngã cảnh Dương-cang.

Giết thât con hồ-lang.
Thợ săn dần em vô huyện dàng.
Cho bạc vàng, lắm lời không,
Lại phong thêm chức đô-đầu.
Em tính ở ít ngày sẽ về viếng anh »

VỎ-ĐẠI-LANG : Em lập công thành,
Ấy cũng nhờ cao xanh.

Nói hèn chi mà qua nghe đồn vang, qua tưởng ai chó
nào dè em mà em không sao hết. May dữ a !!

NÓI LỐI.— Cọp dữ đã chết mất ; mà hiền đệ vẫn còn,
(thiệt) rõ mặt với sông non, có ích cùng xã hội. (Thời thì)
em khoan đi đã. Đi đâu phòng lật đật ; cùng nhau trở lại
nhà, trước là huynh-đệ hiệp-hòa, sau nữa chị em biết mặt,
(đi hè !)

CA NGŨ-ĐIỂM

Giữa dàng mà gặp nhị lang.
Mừng như dặng ; năm ba lượng vàng,
Theo anh về chốn gia-trang »

VỎ-TÔNG : Anh đi trước, em toan theo cùng.

Hạ màn

MÀN THỨ BA

(Cảnh nhà nghèo)

VỎ-ĐẠI-LANG.— Về tới nhà bèn kêu : cả tiếng kêu hiền-
phụ, em ra cho biết đệ thân, bớ mấy !!

PHAN-KIM-LIÊN.— Tiếng kêu ấy tiếng Đại-Lang, đâu
ta ra mở cửa coi nó bán hết chưa mà nó về đó, (mở cửa).

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI.— Người này là Vỏ-Tông em của
tôi đó. Bấy lâu tôi thương nhớ nhắc nhở nó, may đâu nó
mới dật cọp to tại núi Dương-Cang chết rồi dặng làm chức
việc nay về thăm vợ chồng mình.

PHAM-KIM-LIÊN : Chào thúc-thúc !!

VỎ-TÔNG : Làm lễ vợ chồng Đại-Lang : Dạ bấy lâu
phân hai ngã, nay đã hội nhứt tràng. Tôi là Vỏ-nhị-Lang ;
đại lễ mừng anh chị.

ga

Võ-dại-Lang mang gánh đi bán gặp em là Võ-Tòng
nửa đường cả hai đều mừng rỡ lắm.

8

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

người quân-tử, tiếng nói năng sánh bức trượng-phu. Đôi mắt sáng như trăng thu; Mặt tròn như nhứt xuất.

BÌNH: « Tiếc thay một mảnh hồng nhan,
« Bữa châu ánh rạng, bần thang đem vui,

CA TỬ-ĐẠI-OÁN

« Than riêng than cái phận má hồng.
Xưa nay các dựa bóng tòng,
Ngổ lại chồng nhiều đều ngu-si.
Nói-năng bộ diện dị-kỳ,
Cũ-chĩ người, chẳng mà ra chi.
Liệt mắt xem
Chị em ta một thì
Vợ tợ Tây-Thi chồng xinh đường Tống-Ngọc
Xét nỗi phận mình.
Bề tơ tóc dở dang,
Duyên nợ gì với cái thằng Đại-Lang. »

VỎ-ĐẠI-LANG, về: Hiền-đệ dân em, phu-nhân em coi dọn rượu thịt bánh trái dâng mời hiền-đệ ăn, kéo trua mỗi lòng.

VỎ-TÔNG, (ở lâu xuống): Thưa mừng anh mới về (hai người nói chuyện).

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI: Lúc em đánh người cơ mặt những tưởng chim kia mắc rập. Nào dè cá nọ khối ao. Tổ tiên để phước lại sau, huynh-đệ mới nhờ ơn trước. (Tiệc dọn rồi hết thấy đồng ăn).

PHAN-KIM-LIÊN HỎI.— Chén kia vừa cạn, lời nợ hỏi qua, Thúc-thúc tính ở nhà, hay là ra tư quán?

VỎ-TÔNG NÓI: Thưa hiền-tâu, việc đó em chưa định.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Em chưa định thì để chị tính giùm cho.

CA HÀNH-VÂN

Em muốn như vậy;
Vậy mới là, lưỡng tiện lắm đa.
Để em trong phủ, mình thường bữa lại qua

10^a

Võ-Tòng uống rượu cùng Đại-Lang với Phan-kim-Liên.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Trong cơ rất nên nghiêm-nghị.
Muốn toàn chung thi,
Phổ mình đây, dưới rộng lại cao,
Chi cho bằng ở nhau một nhà »

VỎ-Đ-LANG: Nàng phân đẹp dạ ta rất vui thay.
Bữa nay tốt ngày, em về đây ở
Đặng cùng anh sớm khuya.

VỎ-TÔNG: Lời anh dặn bảo, xin chăm rảnh cùng.

PHAN-K-LIÊN: Em chớ ngại ngùng,
Phụ tình anh chị đây

VỎ-TÔNG: Lòng thương thời em cũng xin vưng.
Ngày nay sẽ,
Đến đây nương nụ với anh.

(Vỏ-đại-Lang kêu về)

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI.— Em về rồi dọn qua ở ghé, Vỏ-đại-Lang vào nghỉ.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Ghét đặng, ghét cây thẳng Vỏ-Đại; Tưởng hình tưởng dạng chủ nhị Lang, (chắc rằng:) Duyên mới thiết tào khang! Nợ xưa là ác ngẫu. Trộm trách ông tơ xe chỉ đỏ, ghét ganh chỉ kẻ mày xanh, ai tuần gái khôn lanh, lại lấy trai ngu đại.

CA LỚP DÀI

Nhắm xem chàng VỎ-nhị-Lang,
Ăn nói càng nghiêm trang.
Lại có tài dả hồ Dương-Cang,
Chốn huyện đang danh tiếng nổi vang.
Chức đồ đầu cũng sang,
Thăm thương em nghĩ cảm giận anh bất tài
Nguyễn chẳng kể tiếng đời.
Duyên nợ quyết đổi giờ.
Chàng VỎ-Tông với tôi.
Trai tài gái sắc kết đôi.
Nghĩ còn như cái thẳng VỎ-Đại.
Ngu đại khác thường.
Chẳng giây phấp nào thương.
Duyên nợ gì lương-khương,

VỎ-TÔNG (dọn đồ đến và) NÓI.— Nay em xin phép mà dọn đồ ra nhà ngoài. Thưa chị anh đâu vắng ?

VỎ-ĐẠI-LANG (bước ra và) NÓI.— Uả xong rồi sao em? Vậy thì em ở nhà nghĩ đề qua đi bán. (Đại-Lang đi).

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.—May dữ a!! Thuyền đã vô bến; cá đã mắc câu, muốn kết duyên cùng Vỏ-dô-dầu, vậy trước phải kiểm lời giỡn mặt.

CA KHÔNG-MINH TỌA-LẦU

Phải tính chước ni; há dễ ai hay;
Gặp dịp rất may, nhằm tuyết đông thiên.
Mượn sắc thiên, trêu gẹo chàng tiên.
Lửa đốt lòng ai lại dằng yên.
Đầy đưa thuộc vược, khoe sắc hải đàn.
Thần tiên hạ giáng, cũng phải lụy trần.
Mưu ấy đã nghĩ cũng chắc xong
Vậy thì mình sửa soạn vào trong.
Đem lò lửa chàng hơ cho ấm.
Chật hẹp thì chắc đựng nhâm ta.
Chạy đâu khỏi cá.
Kể ta bày thiệt rất hay a. »

VỎ-TÔNG (bước vô).— Để đó cho tôi, chị làm chỉ cho thất công.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Lửa đã bén mau hơ ảm cật, Rượu hâm rồi mời uống cho vui lòng.

VỎ-TÔNG NÓI.— Dạ! (không không) Xin chị lại tư phòng; để mặc em thơ diện.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Mời đã hết tiếng, chú chẳng nghe lời, mặt này dầu chẳng đáng khuyên mời; nơi nào mời đáng tay thiệt dãi.

CA NGŨ-ĐIỂM SANG BÀI TẠ

Thương thời chẳng nại tấc công.
Sao thúc thúc nở đi phụ lòng.
Vì nay nhằm lúc mùa đông.

VỎ-TÔNG : Cảm ơn chị thương em hết lòng.

PHAN-K-LIÊN Chị em mưa chớ ngại ngừng.

Mời dùng chén nữa đủ đôi.

VỎ-TÔNG : Thương anh mới tưởng tôi như vậy.
Vung dĩa uống luôn cạn chén (uống hết)

PHAN-KIM-LIÊN : Bất tị bằng hữu thân gia.
Mời uống thêm chén thứ ba.

VỎ-TÔNG : Kính lại chị uống cho ấm lòng.

PHAN-KIM-LIÊN (uống cạn chén và) NÓI.— Như thúc-thúc là : Tác hỷ còn tuổi trẻ. Tài người ví Hạng-vương ; đã có nơi gả nghĩa càng thường, hay chưa kẻ nung khăn sửa đắp.

VỎ-TÔNG NÓI.— Như em là : Muốn mở mắt cùng sông cùng núi, hèm vì chiếu đất màn trời. (Mà em nghĩ :) Sắc khuynh thành là nghiệp báo của đời. Trang anh tuần mãng mê mà hết kíp.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Ấy là thúc-thúc nói dối tôi đa ! Chớ tôi nghe người đồn rằng :

CA CỔ-BẢN

Tai nghe xóm nì đồn dấy.
Ấy chẳng đâu xa, cũng quận nầy.
Có người xứng đôi,
Sao không tỉnh vội, cho kịp thì.

VỎ-TÔNG : Em nào có ai.
Tiếng đồn, rất nên huyền hoặc.
Xin chị chớ tin, muốn rõ tình.
Hỏi hỏi anh tôi.
Xưa nay chẳng vội ; những cuộc lứa đôi.
Thà ở một mình, vậy mà thôi.

PHAN-KIM-LIÊN : Tôi nghe người phân cạn, có làm bạn.
Một người giống tôi hịch, dung nhan lịch.
Đáng mặt khuynh thành.
Chẳng ai nghi kị, uống nữa dư.
Phải nghĩa tương tri thời dùng đi.
Chớ ngại chi, tiếng thị phi.

VỎ-TÔNG : Làm thói thất nghi, bày mời dâm dục.
Chị thiết to gan ; học thói thú lang.
Sao chẳng hồ hang.
Học thói tồi phong, làm đều bại tục.

Luân lý suy-vi, chẳng tưởng vi.
Sanh lòng quấy, bày ra việc kỳ.
Phải biết tôi đây.
Từ ngày nay, nếu còn như vậy.
Mưa chớ trách trời.
Khá tua chữ dạ, răn nhớ lời.

PHAN-KIM-LIÊN : Nầy thúc thúc ôi.

Ấy việc nói chơi, phải thiệt đâu.
Khuyên chớ giận tôi, mà nói vậy.
Thiên hạ chê cười.

VỎ-TÔNG : Phải giữ phụ đạo, chớ lảng xao.
Thời tôi mới tha, phải nhớ đa.
Đầu đội trời cao, chơn đạp đất dày.
Ghét đều tôi bại, làm trái luân thường.
Thương anh vô phước, phút động lòng.
Kể gì huỳnh phong, rằng ông trước chẳng
độc chi.
Chỉ phải đáng kiên, hơn tằm tối phụ độc.
Sách để không lăm. (đi hạ)

PHAN-KIM-LIÊN (giận và) NÓI. — Tôi nghĩ giận Võ-Tông cha chả, là giận, chứ ta phải lên tiếng trước.

Ta toan kết cánh, nó muốn dứt giây; chờ cho Võ-Đại về đây, ta sẽ du oan cho đó.

VỎ-ĐẠI-LANG VÀO. — Ủa sao nàng ử mặt? Lụy thắm triệu mày? Lối lằng-giềng xích-mích với ai, hay gia đạo bất hòa đó bậu?

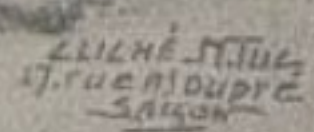
PHAN-KIM-LIÊN NÓI. — Nào có rầy rà gì cũng tại chàng đem Võ-Tông về đây mà làm nhục tôi đó!!

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI. — Nó làm sao mà nhục?

PHAN-KIM-LIÊN NÓI. — Chàng vừa ra khỏi cửa; nó liền trở vào nhà; đã loạn luân làm thói dâm tà. Tôi giác dặt nó còn chống trả.

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI. — En ta quã một tay hảo-hơn; có lẽ đâu đem thói gian-tinh; lẽ ấy chẳng phân minh; lòng này nên nghi ngại.

(Vỏ-Tông bước xuống lầu giận lắm bỏ đi luôn)

Phan-kim-Liên trồ ý muốn Võ-Tòng, chàng ta không chịu
cả giận mà chỉ trong mặt, nàng Phan mắt cở ngó chỗ khác.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Pháp bản in từ y bản 75-100, chữ in không chữ
cả gần và cả xa, nét, màu in rất rõ ràng.

VỎ-ĐẠI-LANG KÊU.— Bớ Vỏ-nhị-Lang, em đi đâu đó?
Vỏ-nhị-Lang! *Ừa lạ không sao kêu mà nó cứ lăm lúi đi hoài cả.*

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Nó mắc cỡ nó chẳng đi, mà
mì kêu réo làm chi, ai cầu mì.

CA KIM-TIỀN

Phải thôi ta, anh em gần nhau.
Thiếp chẳng phải một đũa lẫn loan.
Câu phụ đạo, giữ tròn cang phu.
Kể đà mấy thu.
Đến nỗi này, còn binh giết, chừ thôi thời.
Phải một đũa ở mà một nơi.

VỎ-ĐẠI-LAG: Bậu khéo thì thôi.

Em tôi cũng như em bậu.
Quấy rầy la ai nở cách xa.
Cha mẹ sanh hai anh em ta.
Tay cắt tay, lòng rất xót xa.
Khuyên nàng chớ giận, lằng-giềng lân-cận.
Trông vào cười chê.
Nhà ta thôi tẻ; mang câu Trịnh-Dệ.

VỎ-TÔNG ĐẾN: Thưa mừng anh.

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI.— Ừa em sao sớm mai qua kêu em
không trở lại, bây giờ em tính đi đâu mà coi xấn xái vậy?

VỎ-TÔNG NÓI.— Dạ, vì sớm mai có việc gấp còn bây
giờ tôi về nói anh hay.

CA HÀNH-VÂN

Thưa anh toàn, vì huyện đảng.
Buộc em ở trong nhà.
Em qua từ giã, cùng dọn đồ ra.
Trở về cô trại.

VỎ-Đ- LANG: Em không thưa quan cả.

Rằng có anh, ở tại quận ni.
Đặng ở ngoài huỳnh-đệ sum vầy.
Nếu em tính vậy, anh buồn lắm thay,

Ở chẳng mấy ngày, vì sao mà lại,
Dọn đồ đi vậy em ?
Có đâu chi khá, nói lại anh tường. »
VỎ-TÔNG : Vưng lệnh huyện đường, có phiền hà chi đâu
Vì thế nào cốt nhục chẳng xa nhau
(Quán) Sũa sang đồ đạc,
Dọn về cơ trại cho mau » (Vỏ-Tông đi)

VỎ-ĐẠI-LANG *ngó theo Vỏ-Tông và* NÓI.—Ngó mặt em
hơi giận ; dòm lại vợ sắc buồn, con nợ khéo màu tuồng ;
quả em xa chánh truyện.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI. — Tưởng mi nói lên mà ta không
nghe hay sao Mi muốn anh em tròn nghĩa, niềm chồng vợ
phải dứt tình ; nhục nhả này chẳng muốn tồn sinh, nhờ
nhuốc ấy thà là tự tử, (cho rồi) Thôi mi đi bán đi ta vào
mà nghĩ (đi vô)

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI.— Mắc con vợ dữ, nó muốn hại em
hiền, Phẫn đồng bào lòng dạ nào yên ; đoạn thủ túc, lẽ
nào chẳng cảm.

VỎ-TÔNG.— Đến từ giã Vỏ-đại-Lang đi Đông-Kinh

VỎ-ĐẠI-LANG ; Phan-kim-Liên (ra chào) ?

Phan-kim-Liên không hối ngộ muốn đồng đưa lần thứ hai
bèn chào rằng : Dữ ! bèn lâu mới tới tôi. Thúc-thúc mạnh
giỏi thế nào ?

VỎ-TÔNG NÓI.— Em vưng lời quan doãn ; Đam thơ đến
Đông-Kinh, tới từ giã hiền-huynh, và gởi anh cho tầu tầu.

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI.— Em ôi ; Bấy lâu nay nương nhau
sớm tối ; chừ ra đi qua lo nỗi nắng mưa.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.—Thúc-thúc đi thiếp kính lời đưa,
đường vưng bước mau mau trở lại.

VỎ-TÔNG NÓI.— Xin anh yên tâm cho em đi.

CA DẠ-CÔ HOÀI-LANG

« Ban mai em giờ gót,
Nay từ giã tầu-huynh.
Xin anh ngựa lấy nhơn tình
Đời nhiều kẻ bất bình.

Rán giữ gìn lấy thân mình, chớ tin ai
Dầu việc chi quấy phải,
Nhịn-nhục người mưa chớ tranh đua »

VỎ-ĐẠI-LANG « Em khá tua an dạ.

Từ thuở nay em cũng biết ý anh,
Miễn em đi cho đặng an bình »
Rán gởi lấy thân mình.

VỎ-TÔNG : « Còn việc bán buôn

Xưa bán mười nay bớt còn năm.
Nếu mà không đủ chi dùng,
Em sẽ giúp giùm cho anh
Đặng anh rồi ;

Có một điều muốn tỏ cùng tâu nương »

PHAN-K-LIÊN : « Xin thúc thúc phân tường ?

Dạy bảo giùm ấy thương. »

VỎ-TÔNG NÓI. — (*Thưa chị*) Nhà dột nát ấy là nhà củ.
Dù rách hư ấy thiệt dù xưa, dù củ nhờ cơn nắng cơn
mưa, nhà rách cũng đỡ khi sương-gió. Đại-thọ dầu không
rẻ cội, các - dăng cũng vững lá bông, giữa mưa chớ lọt
vào trong, đón gió đừng cho ra ngoài.

PHAN-KIM-LIÊN : (*giận và nói*) Thấy không Vỏ-đại, có
nghe tiếng Nhị-Lang. Vọng quanh co cầm thiếp bực-tang ;
hơi uổng-éo khi ta trắc nết.

CA TAM-PHÁP NHẬP-MÔN

Từ ta kết duyên Vỏ-Đại !
Chẳng thấy bà-con nào lại.
Nay tới sử đại, sử khôn.
Cầm ta như đồ trắc nết,
Tức chết đi bỏ ông trời »

VỎ-TÔNG : « Ấy là lời, tôi nói thiệt,

PHAN-K-LIÊN : Ta biết rồi, đừng nói nữa ;

Nóng nãy, tợ lửa đốt lòng »

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI. — Chị em có tánh nóng nãy xin
em chớ phiền.

VỎ-TÔNG. — Em có phiền hà chi đâu.

NGÂM : (Xin anh mưa chớ châu mày,
(Nay phân hai ngã có ngày đoàn viên.

CA LỚP XANG DÀI

« Cúi xin từ giã trưởng huynh.
Đông kinh thành em nay thượng lộ.
Vài dặm thì Cốc-Dương phản bộ.
Anh em cùng có ngày tái ngộ.
Cúi xin huynh trưởng cư nơi gia-dinh »

VỖ-Đ-LANG : « Nay em quyết khởi trình.
Chúc em hai chữ an bình.
Nơi kinh thành em trảy sang.
Dường cắt lá gan.
Bấy lâu cách xa non nước.
Mới hiệp ít ngày.
Đã chia bước sanh ly.
Cúi đầu từ anh ở em đi. » (Vỗ-Tòng đi rồi)

VỖ-ĐẠI-LANG NÓI.— Này bạn ơi ! Em nhỏ dại buông
lời thất lặt, khuyên rầy chớ chấp-nê, rầy-rà thiên hạ cười
chê ; Sợ nổi tiếng đời dèm-siêm.

CA MẪU-TẦM-TỬ

PHAN-K-LIÊN (giận) « Từ ta kết nghĩa với mi.
Chẳng có một mảy xấu gì,
Ta hằng giữ một câu trinh tuyết.
Từ lúc thiếp hỏi còn đông.
Chẳng dă bướm ong. »

VỖ-Đ-LANG « Lỗi Vỗ-Tòng tôi chịu thể cho.
Chớ buông lời cả tiếng mắng to.
Vợ chồng nghèo đồng lòng chung lo.
Xin nàng đừng đôi co. »

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Thôi anh đi bán đi, ai thêm
giận mà làm gì.

VỖ-ĐẠI-LANG (Cắt gánh) NÓI.— Thôi tôi đi bán kéo
tang chợ (đi rồi)

TÂY-MÔN-KHÁNH.— Vừa tới thấy Phan-kim-Liên ngó
sững và khen. Cốt cách bấy da giòi phấn tuyết ; sắc sảo
thay tóc đượm mây xanh. Rõ ràng một dự khuynh-thành,
đẹp dễ một trang quốc sắc. Nàng nào lạ mặt ; danh

ánh chưa tàn. Ngọc bấy lâu đã ẩn Côn-Cang ; vàng nay mới chói nơi giòng-lệ (*Mấy đứa gia-đình bấy biết nàng này là ai không ?*)

BỌN GIA-ĐÌNH NÓI.— Nàng này là Phan-thị ; Vợ chàng Võ-đại-Lang ; thường bữa bán bánh cam. Khờ đặt như mủ mít.

TÂY-MÔN-KHÁNH : Uồng dữ há !

CA NGỦ-ĐIỀM

Tiếc thay một đứng hồng nhan,
Uồng cho lấy Đại-Lang bắt tài.
Muốn nàng thì phải cây mai.
Chừ ta tới cây người Dương-bà (*đi hạ*)

Hạ màn

MÀN THỬ TỬ

TÂY-MÔN-KHÁNH TỬ THÔNG CÙNG PHẠM-THỊ,

TRẺ HUY-CA ẪU ĐẢ VỚI DƯƠNG-BÀ.

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Buồn hương hồi lúc nhỏ ; đẹp phần tại mình già. Tên mụ thiệt Dương-Bà, náo-nương đường Tử-Thạch (*Tôi ở chỗ này chuyên một nghề làm mai*).

NGÂM : (Xe dây thề lão tơ hồng,
(Xỏ người nước Sở sang Tần kết đôi,

TÂY-MÔN-KHÁNH TỚI.— Thừa di, mạnh giỏi di !

DƯƠNG-BÀ.— Chào cậu hai ! Dữ hèn lâu nay mới tới mụ, hèn chi hồi hôm mụ máy mắt dữ a ! mời cậu ngồi !

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Dạ thưa di !

CA CAO-SƠN

« Tôi nhờ di, làm mai mối.
Xin di răn chuyển này giúp tôi
Đội ơn chẳng hề dám phụ. »

DƯƠNG-BÀ Biết ý cậu muốn nơi nao
Thì tôi nói chắc đặng không sao.

TÂY-M-KHÁNH : « Phan-kim-Liên vợ Võ-dại-Lang
Trời đã khiến cho tôi thấy nàng
Lòng tôi thương muốn kết tào khang.
Nếu việc ấy dặng kham.
Hai trẻ ở an.
Tôi thưởng dì bạc vàng. »

DƯƠNG-BÀ : « Để mụ phân, cho eàu toàn. »

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Đì tính thế nào nói nghe thử.

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Muốn xui duyên trẻ ; phải nhọc công già (*chừ thời*). Mời nàng bước đến nhà ; cậu ẩn mình trong cửa. (*chừng nàng vào rồi*). Rơm kia gần lửa ; thịt tới miệng hùm. Tiếng đồn mặc cậu xoan cung vọng, quyền có già trời nhịp.

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Hay a ! hèn chí ! Người đồn đi bắt-thiếp. Mưu kế sắp rất hay, nầy năm lượng bạc trao tay. Kiếp mời nàng hiệp mặt.

DƯƠNG-BÀ (*lấy tiền và*) NÓI.— Chút đỉnh tiền gạo phở ! thôi đề tôi đi.

CA NGŨ-ĐIỂM MAI

« Cần gì mưa bán nắng mưa,
Làm mai đủ sớm trưa no lòng.
Nếu má mời dặng Kim-Liên.

Tây-môn-Khánh còn cho nhiều tiền (*đi rồi*)

PHAN-KIM-LIÊN QUA.— Thừa đi có chuyện chi đi kêu cháu qua, xin đi nói cho cháu biết.

CA KHÔNG-MINH TỌA-LẦU

DƯƠNG-BÀ : « Mụ ở tại đây, biết cháu xưa nay.
Thêu dệt khéo thay, dám chắc không ai,
Có áo hàng muốn cậy cháu may.
Giúp giùm già, rất cảm ơn thay. »

PHAN-K-LIÊN « Ấy việc nhỏ mọn, tôi há so đo. »

DƯƠNG-BÀ : « Tiền may một cái, cháu tính bao nhiêu »

PHAN-K-LIÊN « Tự ý đi nhiều ít nài bao. »

Láng giềng quen nhiều ít lại sao. »

DƯƠNG-BÀ : « Này hàng đó cháu coi mà cắt.
Khéo vụng gì miếng chắc thì thôi.
Mời cháu hãy ngồi. »

PHAN-K-LIÊN « Thừa dìi nương để đó mặt tôi. »

(Phan-kim-Liên cắt áo, Tây-môn-Khánh lên bước ra đứng gần bên.)

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Hề là khéo cắt, thì chắc khéo may, sắc sảo thay tường mặt tường mây : yểu điệu bấy nết ngồi nết đứng.

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Chào cậu mới qua ! mời cậu ngồi, này cháu, cậu hai đây là một tay giàu có, ở xứ này ai cũng biết danh.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Chào cậu !

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Này cô ôi ! Già chúc mời qua cắt áo ; chớ kỳ trung tính cuộc xe tơ. Trước gặp nàng là việc tình cờ, về thăm lại ấy duyên may mắn.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Tôi vốn thiết có nơi chỉ thăm, xin cậu đừng nói việc tơ tợ. Tam-ân thiệp trợn một thờ, từng nhứt dám đâu trái đạo.

VƯƠNG-BÀ NÓI.— Này cháu ! Cuộc đời con chưa thạo, sự thế mụ hiểu xa, hình dung sắc sảo tơ hoa, nở để vui bòn cho đáng.

CA TÂY-THI

« Dì thương nên lời phân ngay.

Chẳng phải buộc mai, thấy con nhỏ dại.

Ai từng ngọc tốt, vui dưới bòn thang.

Cháu hãy coi Võ-đại-Lang.

Thiết uổng thay, một đứng hồng nhan

Thiết ra đi không xứng đôi bạn.

Phải kiếm người sang đặng gởi lấy mình.

Lại xuê xoang y phục, khỏi miệng thể cười.

Đừng làm người chữ phú mới vinh,

Cậu Tây-môn-Khánh người kinh.

Nổi thình danh một tay hào kiệt.

Bốn phương đều biết.

Đã giàu lại thêm sắc diện.

Cháu cũng nên kết duyên.

Khỏi lo thiếu mà dặng yên thân.

TÂY-M-KHÁNH « Ta rất thương cho nàng phận bạc.

Nên mời giác đất, nâng xết cho cùng.

Uổng bấy dung nhan, lấy Võ-đại-Lang.

Ta muốn tình trăm năm, nên mới tỏ tấm.»

PHAN-K-LIÊN : « Phận đào thơ may duyên rủi nợ.

Niềm tóc tơ ai, dứt cho đành.

DƯƠNG-BÀ : « Bông sen đầu lại, nhún vào bùn.

PHAN-K-LIÊN : « Phụ cang thường e tiếng thị phi.

TÂY-M-KHÁNH : « Đổi thay duyên nợ lạ chi,

Xưa nay thiếu gì.

Lẽ nàng cũng biết.

PHAN-K-LIÊN : « Mà tôi không chịu vậy.

Gì gặt tôi vậy. »

TÂY-M-KHÁNH « Ra việc nầy cũng bởi tại đây »

(Tây-môn-Khánh kéo Kim-Liên vào phòng.)

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Bứt dây chàng Võ-Đại, đem buộc
cắn cậu Tây, hai trẻ đã nghĩ đây, thì già ra coi chừng cửa.

DÉCOR FIXE

HUY - CA *(đi bán lê)* NÓI.— Tôi Huy - Ca chữ đặt ;
nương náo Huyện Cốc-Dương, bán lê ngọt quá đường,
họ chê chua như giấm. Cậu phĩ-tử là Tây-môn-Khánh,
làm bộ mặt tòa-khan, nếu thối riết chú chàng, mắt mấy
mua cũng tới. Mà mấy rày kiếm cầu sao không thấy, hỏi
thăm thì họ nói :

CA MÀU-TÀM-TỬ

« Cậu Tây-Môn thường bữa tư gian.

Với Phan-thị cùng gã dâm loạn.

Dương-bà chứa cả hai phòng kín.

Nàng ấy vợ Võ-đại-Lang.

Nghe đồn dâm dâm bôn.

Ta tới đó dặng mà học khôn.

Cùng bán lê cho cậu Tây-môn.

Thì ta mau mau tới nơi.

Đặng mà lo buôn bán kéo trưa. »

Vương-Bà buộc mai Phan-kim-Liên cho Tây-môn-Khánh

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

HUY-CA TỚI : Bà ơi ! có cậu Tây-Môn ở trống không ?

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Ai biết cậu Tây cậu Tà nào nà !

CA BÌNH BÁN VẮN

HUY-CA : « Bà này phân, rất nên trái tai.
Chứa trong nhà, sao nói không biết ai.
Người ta nói, ở đây hằng ngày.
Cùng nàng Phan, thường bữa vắng lai.
Bà buộc mai, cã thấy là hai.
Tôi dám chặt đứt mặt nhà này. »

DƯƠNG-BÀ : « Chớ nói khùng, phải mau mau đi.»
Muốn vào, đẩy cặp đồ hay chi.

HUY-CA « Mụ già nói nghe rất kỳ.
Tôi kiếm cậu Tây, ăn cặp đồ sao. »

DƯƠNG-BÀ « Bộ mày muốn rầy lộn với tao. »

HUY-CA « Bà nói quấy ai sợ bà sao. »

DƯƠNG-BÀ « Con nít gì hồn dữ vậy nà. »

HUY-CA « Mụ già gì nói lão vậy cã. »
Cậu Tây-Môn, đã chứa trong nhà.
Để tôi vô, có không biết a (vô đại)

DƯƠNG-BÀ « Đồ bày, cã gan như vậy.
Đánh thẳng này, cho mày biết mặt, »

HUY-CA : « Tưởng bà lớn tôi, sợ lắm sao ? »

DƯƠNG-BÀ « Sanh sự này cũng tại nên mày » (đánh lộn)
Ta bảo chẳng nên nói bày

HUY-CA : « Bờ người ta bã đánh tôi đây. »
(mang vỏ lê chạy)

HUY-CA NÓI.— Mụ đánh tôi té nhủi, trái lê đồ sạch
trơn, mụ ở chẳng có nhơn, chớ trách tôi thất đức.

NGÂM : (Thiên đình dữ sồ mụ già,
(Tôi kêu Võ-Đại Dương-Bà mắng toi.

HUY-CA (và chỉ và) NÓI.— À mụ để mụ coi tôi !

VÕ-ĐẠI-LANG (đi tới) HỎI.— Bán lê còn hết bộ mặt
buồn xo.

HUY-CA NÓI.— Bị giận chúng phát no ; mừng gặp anh
xin nôi.

CA KIM-TIỀN

« Anh chẳng hay, thì tôi bày ngay.
Anh buôn bán dang nắng tối ngày.
Vợ anh lại đem lòng tư thông.
Với cậu Tây-Môn.
Ở tại nhà, bà Dương-thị, còn bây giờ.
Anh muốn bắt đi liền theo tôi. »

VỎ-Đ-LANG « Dám phụ dám khi ta.
Dần qua đến xem tàng-tận. »

HUY-CA : « Phải nghe tôi, mới bắt dặng đa.
Tôi chọc bà Dương-thị bước ra.
Tôi cùng bà, ấu đã với nhau.
Niu người lại chắc, đánh đùa trong mặt.
Quăng giở lê ra,
Ấy là hiệu lệnh, anh mau vô đại. »

VỎ-ĐẠI-LANG NÓI. — Vậy thì em dẫn qua đi. (đi hết)
Hạ màn

MÀN THỨ SÁU

HUY-CA LÀM KẾ GẠT DƯƠNG-BÀ,
TÂY-MÔN ĐÁNH CHÀNG VỎ-ĐẠI.

HUY-CA NÓI.— Cả kêu Dương-thị ra đánh với Huy-Ca,
chuyển nầy bẻ răng già, cho biết tài của trẻ.

CA NGŨ-ĐIỂM

DƯƠNG-THỊ « Huy-Ca sao dám khi ta ? »

HUY-CA « Chuyển nầy dốc bẻ răng của bà.
« Đặng cho biết mặt Huy-Ca. »

DƯƠNG-BÀ « Đánh trong mặt cho mi biết chừng »
(Hai người đánh lộn Huy-Ca quăng giở lê, Đại-Lang
chạy vào phòng).

VỎ-ĐẠI-LANG (Chỉ mặt Kim-Liên)

CA LONG-HỒ-HỘI

Bắt dặng rồi, chối nũa thôi ?
Tạn mặt ta, chạy đâu khỏi

Dương-bà nắm đầu Huy-Ca mà đánh. Tây-môn-Khánh đánh Võ đại-Lang
tế nhào đập chơn trên bụng. Phan-kim-Liên ngóc đầu dòm.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Nguyên chẳng tha, những loài dâm phụ.»
Cái thói bội phu

PHAN-K-LIÊN « Yếu hơn ai, gió thổi cũng bay,
Khéo khoe khoan, rằng mình tài.

TÂY-M-KHÁNH « Chuyển thân oai đánh gã Đại-Lang.
Mới thoát khỏi nạng. »

(đá Đại-Lang té chết giắt)

DƯƠNG-BÀ.— Thấy Võ-đại-Lang chết giắt máu ra lai
láng thì sợ thường nhân mạng đỡ dấy.

CA TAM-PHÁP NHẬP-MÔN

« Cả kêu bớ chàng Võ-Đại.
Khá tua hồi tâm tỉnh lại
Năm nay mù thiết quá xui,

PHAN-K-LIÊN « Khiên về lo bề thang thuốc »

VÕ-Đ-LANG : Nó giết tôi chết bớ trời !
Hồng máu hồng, tuông lai láng »

DƯƠNG-BÀ Di khiên đầu, cháu khiên cần »

HAI NGƯỜI (ca rập) Những nhặng khó đi quá chừng » (hạ)

PHAN-KIM-LIÊN trở qua nói với Tây-môn-Khánh rằng :
Cha chả là khó.

TÂY-MÔN-KHÁNH HỎI.— Sao vậy ?

CA ĐẠ-CỔ-HOÀI-LANG

PHAN-K-LIÊN « Cũng vì tôi nên nó
Bệnh nặng số huyết lăm-ly
Phải lo thang thuốc cho cấp kỳ.
Bằng tôi không nghĩ vì.
Đợi em nó phản hồi.
Nó sẽ cạy lời khúc nôi.
Nên lòng tôi bối rối.
Tổ sự tình nói lại chàng hay.
Vì Võ-Tòng rất nên lợi hại,

TÂY-M-KHÁNH « Nghĩ lại càng rất khổ lắm thay.
Nếu Đô-dầu rõ dặng chuyện này.
Ắt gây việc oán thù.

Tôi tấm lòng không an.
Có thể nào mà tính cho kham.
Bây giờ bệnh nó thế nào ?
Có bớt hay là còn đau ?

PHAN-K-LIÊN « Bệnh xưa mười,
Nay dăm bảy còn ba.

DƯƠNG-BÀ: Việc ấy dễ cho già.
Có chước mầu lo xa.

TÂY-MÔN-KHÁNH HỎI.— Di có kể chi cho lưỡng toàn
vô hại xin giúp giùm luôn cuộc.

DƯƠNG-BÀ.— Kề tai hỏi nhỏ với Môn-Khánh rằng :
Cậu muốn ở đời với Kim-Liên hay chơi qua đường ?

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Ấy là tính cuộc trăm năm.

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Chớ chê chước quĩ, phải dụng mưu
thần, phải dùng mật cóc gan công, cùng với mã-tiền thạch-
tinh. Mưu dùng cho kín chớ lậu cơ quang, xui nàng đem
thuốc độc hại chàng. Cậu mới đăng lân đài cùng Phan-thị.

TÂY-MÔN-KHÁNH KHEN.— Phải này bậu ôi ! Muốn
cho bền tơ-tóc, nào phải cuộc bướm ong. Sau đầu nên
vợ nên chồng. Trước phải dứt chồi dứt rễ.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Chuyện chi xin chàng nói
thiếp vưng theo hết.

CA HÀNH-VÂN

TÂY-M-KHÁNH « Võ đại chàng ; cùng với nàng.

Tình củ nghĩa xưa,
Nay trời đã khiến duyên nợ đổi thay.
Đôi ta tương hội ;
Ta sợ nổi, lành bệnh mi oán thù sanh ra.
Chi bằng tiên hạ thủ vi cường,
Nầy đem độc dược, thuốc Võ-đại-Lang
Thì tôi với nàng, mới là vô sự,
Vợ chồng ta khỏi lo.

PHAN-K-LIÊN « Lời chàng dạy bảo, thiếp nguyện vưng lời
Cho nó rời đời, thì đôi ta yên thân. »

DƯƠNG-BÀ « Việc nhiệm-mầu chớ lậu cơ-quang. »

PH-K-LIÊN « Tình lang vào nghĩ;
Tôi về thuốc Võ-đại-Lang » (đi hạ)
Hạ màn

MÀN THỨ BẢY

VỖ-ĐẠI-LANG BỊ THUỐC BỎ-MẠNG
HÀ-CỬU-THỨC LỢM LÓNG XƯƠNG TAY.
(Cảnh phố xit-xát)

VỖ-ĐẠI-LANG (em ôi); Bệnh anh đau trầm-trệ; nhớ em phút ai hoài, kể từ lúc chia tay, sợ nổi sau không thấy mặt.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI. -- (Phu quân ôi); Xin chàng chớ buồn rầu mà sanh bệnh, ít lâu thúc thúc cũng về.

VỖ-ĐẠI-LANG NÓI. — Bệnh gì khi tỉnh khi mê, hồi hộp lổn thương lổn sợ.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI. — Vậy xin chàng uống thuốc kéo ngui.

NGÂM : (Thuốc này hay tợ như thần,
(Uống vô giây phút, bệnh lần giảm-thuyên.

(Vỗ-đại-Lang uống thuốc rồi).

CA VĂN-THIÊN-TƯỜNG

« Nhớ em tôi, Võ-hiền-đệ ôi.
Từ phân tay khó đứng khôn ngồi.
Ngày nay bệnh anh rất nguy
Sợ e cho phong vũ bất kỳ.
Đường xa xui nào tri.
Lúc em ra đi,
Mấy lời dặn anh nhớ tới đau lòng.
Nhất đến càng thêm thương tưởng. »

PHAN-KIM-LIÊN : « Khuyên chàng bớt nhớ thương.
Em tìm thuốc ngoại phương.
Cầu trời mạnh bươn.
Em nguyện xin giữ trọn cang thường. »

VỖ-ĐẠI-LANG : « Tâm thần sao giờ lại bàng-hoàng.
Đau ruột gan.

Hạng tuông lai láng lụy tràng.
Hỏi hỏi, bớ ông thiên hoàng.
Ồi thôi kể gì mạng Võ-dại-Lang.
Em hỏi nhị Lang. Bớ em, bớ nhị Lang.
Âm dương cách trở hai đàng. »
Hồn oan nường theo mây.
Dứt chuyện đời từ đây. » (chết rồi)

PHAN-KIM-LIÊN.— (làm bộ ré lên khóc rằng) : Phu-Lang ôi ! Tưởng trăm năm đặng bền tơ-tóc ; dè nửa đường gãy gánh cang thường. Tại vì đâu phân rẽ âm dương ; phiền tạo hóa chia miếng dị lộ, vậy tôi phải cho tình lang tôi cùng dì nường coi tình lẽ nào (đi). *Dương-bà và Phan-kim-Liên dắt bọn dà-dầu tới tận liệm Võ-dại-Lang.*

HÀ-CỬU-THÚC NÓI. — (Lạ thường cả) ! Dám chắc cậu Tây-môn-Khánh không quen chú Võ-dại-Lang, Cho tiền ta dạn mai táng đàng-hoàng, việc tần liệm biểu làm cẩn-thận.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Xin đàng đầu làm ơn hỏa táng, giùm thầy chồng tôi thì tiện hơn là thổ táng vì người không con, ai coi mồ-mã.

HÀ-CỬU-THÚC NÓI. — Vậy cũng đặng, thôi để tôi khán tử-thi, húy trời ôi ! Máu đã tràng miệng, bầm đen hết cả mình. Mới vừa thấy hải-kinh, xem giây lâu vờn-óc (Hà-cửu-Thúc té chết giất)

BỌN ĐẠO-TỶ KÊU. — Bớ đàng đầu lai tỉnh cậu,

HÀ-CỬU-THÚC. — (tỉnh dậy than thầm) ; Bầm mình-mấy, vì vương thuốc độc, máu tràng-trề quã thiệt thác oan ; chắc tại vợ hồng-nhan, khiến nên chồng bạc-mạng.

Vậy mấy chú đạo tỷ, ở đây coi tần liệm ta nhức đầu lằm để ta về nghỉ (đạo tỷ vào liệm).

PHAN-KIM-LIÊN (làm bộ khóc) NÓI.— Phu-quân anh đi đâu mà bỏ tôi làm vậy.

CA GIAO-DUỖN

« Rẻ âm-dương hai đường cách trở.
Em chạy thuốc đã cùng.
Chàng mê tỉnh từ hồi.

Phan-kim-Liên thuốc chết Võ-dại-Lang có Dương-bà đến mà lo việc chôn cất.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Chịu không nổi tắc hơi.
Chàng chàng ôi, nở bỏ tôi.
Ở nhau đã mấy năm trời.
Nay bỏ thiếp bơ-vơ.
Thân liễu yếu đào thơ. »

HÀ-CŨU-THÚC (*đi điếu*).— Trình cùng chủ tang. Như chú Đại-Lang cùng tôi là : Chúng tôi vẫn là người ngoại thích ; song thương nhau cầm bằng nội thân. Lúc ban mai còn thấy dương trần, trong giây phút người về âm cảnh. Nên đến đây phân ưu cùng bữu quyến người.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Tôi rất đội ơn Hà-huynh cùng chòm xóm.

CA GIAO-DUỖN

BỌN ĐI ĐIẾU « Rất đáng thương, nết anh ăn ở.

(*qui lay*) : Tự thuở chi rày.

Cả xóm trong ngoài.

Chẳng mịch lòng ai.

Thiệt đáng thương, thay, anh Đại-Lang.

Một năm nhan đèn, gọi lễ điếu tang. »

Xin vái linh hồn, sanh^h thuận tử an. »

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Thôi đến giờ rồi, xin mấy chú đạo-tỳ đem quang-tải hỏa táng.

CA NGŨ-ĐIỀM

ĐẠO-TỶ : « Quang tải đem đến san nhai,
khiên quang tải : Chúng ta phải khiến cho vững vàng.

PHAN-K-LIÊN : Trời ôi nở hại phu-lang.

Thiếp nguyện giữ tào-khang trọn đời
(*đi chôn*)

DÉCOR FIXE

VỎ-TÔNG NÓI.— Từ ngày tôi qua Đông-kinh nay đã về tới huyện Cốc-dương rồi, thì phải qua thăm đại ca tôi.

NGÂM (Anh em cách mặt hai trăng,
(Nay về đến huyện qua thăm gia-đình.

Hạ màn.

MÀN THỨ TÁM

VỖ-NHỊ-LANG ĐỨNG NGOÀI GỖ CỬA

TÂY-MÔN-KHÁNH NGHE TIẾNG HẾT HỒN.

(Cảnh nhà có bàn thờ tang)

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI.— Ngoài cửa treo biển trắng ; trong cứ mặc đồ hồng. Rày thành việc vợ chồng ; có sợ gì miệng thế.

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Cửa trước tôi đã nghiêm bế. Trong phòng phu-phụ giao bôi. Duyên nợ chờ lời thôi ; đôi ta đều khăn-khích.

CA BÀI-TẠ

Thật ta rất dồi khen nàng.

Ấy là cũng bởi có gan.

Giết Võ-Đại mới an vợ chồng. »

PHAN-KIM-LIÊN : « Rày đã yên bề duyên thắm.

Chắc dặng vầy nghĩa trăm năm.

Xin mời chàng bước vào trong.

Rồi sẽ dọn một mâm tơ hồng. »

VỖ-TÔNG ĐẾN.— Vì ta đi xa xứ, nay mới trở về nhà, sao chẳng thấy ca-ca, cả tiếng kêu tàu-tàu.

CA LONG-HỒ-HỘI

TÂY-M-KHÁNH (sản) : « Chết tôi rồi, đi nàng ôi !

Tỉnh làm sao cho gấp. »

PHAN-K-LIÊN : « Chẳng cang chi, xin chàng chớ ngại

Bước lại cửa sau : »

TÂY-M-KHÁNH « Để cho ta, mau kíp chạy ra.

Vái cùng trời, thoát khỏi nạn này » (đi hạ)

PHAN-K-LIÊN. « Thay đồ tang, lau chùi phần son.

Kiểm câu chữa mình »

VỖ-TÔNG KÊU.— Đại ca mở cửa sao lâu vậy ?

PHAN-KIM-LIÊN.— Mở cửa và khóc rằng : Thấy thúc thúc khôn cầm giọt lụy, nhớ phu-quân chi xiết giòng châu.

VỖ-TÔNG HỎI.— Đại-ca ở tại đâu chị phòng than phòng khóc.

Võ-Tòng kêu cửa Phan-kim-Liên hoàn kinh biểu Tây-môn-Khánh
ra cửa hóng chạy trốn.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

CA GIANG-NAM

PHAN-K-LIÊN : « Thúc thúc ôi ! phu-quân tôi.
Phát bệnh đau lâu.
Tôi lo thuốc thang điều dụng.
Chạy pháp bóng đã cùng.
Chẳng có hiệu nghiệm gì,
Bệnh càng ngày lại nguy.
Một phút xui phân ly.
Chàng qua đời rồi còn chi. »

VỎ-TÔNG : « Lúc anh tôi phát bệnh.
Đau đớn làm sao,
Phải nói cho mau. »

PHAN-K-LIÊN : « Hỏi thêm ruột xiên bảo.
Thình không dục té nhào.
Tôi rõ nào, rên than tức rằng đau. »

VỎ-TÔNG : « Mồ phần chôn nơi mô ? »

PHAN-K-LIÊN : « Thúc thúc ôi thân chị đơn cô.
Dụng hỏa thiêu hài cốt xong rồi,

VỎ-TÔNG : « Ai lãnh việc chôn cất đám này.
Tầu tầu khá tỏ bày. »

PHAN-K-LIÊN : « Chị mượn dàng dẫu.
Hà-cửu-Thúc bên đây. »

VỎ-TÔNG NÓI.— Xưa nay vốn không đau bệnh tức,
nay sao lại phát đau ngang. Dường như cắt gan vàng,
tợ kim châm phế phủ, có ai đánh anh tôi mà đến đổi
sanh bệnh tức vậy ?

DƯƠNG-BÀ NÓI (*hót rằng*).— Gió mưa nào hăng, chết
sống lẽ thường, Võ-đại-Lang ý ở dễ thương, từ già trẻ
chẳng hề ai ghét, có ai mà đánh Võ-đại-Lang bao giờ.

VỎ-TÔNG HỎI.— Anh tôi chết bao lâu rồi ?

PHAN-KIM-LIÊN NÓI.— Còn thiếu hai ngày chỉ tuần
thất thất.

VỎ-TÔNG NÓI.— Anh chết nên quá ức. Lẽ bí mật chưa
toàn, Phải kíp báo gia trang, dặng hỏi Hà-cửu-Thúc.

Hà-cửu-Thúc gặp Võ-Tông Võ-Tông thộp Hà-Cửu

VỖ-TÔNG NÓI.— Lời hỏi Hà-cửu-Thúc, nghe người tận liệm hiền-huynh. Thấy sao biện bạch trần tình, gian dấu tên đao tới cổ.

HÀ-CỬU-THÚC NÓI.— Đô-dầu muốn rõ; ta phải bày ngay, ngoài đây hai lóng xương tay, trong có gói mười lượng bạc.

CA LƯU THỦY-CAO-SAN

VỖ-TÔNG HỎI : « Bạc với xương của ai đó.
Thiệt tôi chưa rõ căn do. »

HÀ-CỬU-THÚC : « Môn-Khánh cho tôi mười lượng.
Còn hai lóng xương của Đại-Lang.
Tôi biết người chết oan.
Bạc và xương để mà làm tang.
Tây-môn-Khánh bảo liệm cốt hải.
Việc kin đao đừng cho ai hay.
Mỗi mang nầy muốn ra.
Mau đi kiếm Huy-Ca.
Mai vong tại Dương-bà.
Chứa Kiêm-Liên Tây-Môn trong nhà. »

HÀ-CỬU-THÚC NÓI.— Kim-Liên với chàng Tây-môn-Khánh, việc mai dong là tại Dương-bà; chẳng tin hỏi lợi Huy-Ca, thì mới rửa oan cho Võ-Đại.

VỖ-TÔNG NÓI.— Mong ơn quý-thúc. Báo oán ca-ca, xin răn gần công giả; chớ phụ phần dạ trẻ, vậy quý thúc hãy răn theo tôi đi kiếm Huy-Ca.

(Vỗ-Tông đi vừa một đôi kẻ Huy-Ca vừa tới Hà-cửu-Thúc chỉ cho Vỗ-Tông).

HÀ-CỬU-THÚC NÓI.— Kìa may dữ à Huy-Ca kia đầu đuôi gì xin Vỗ-đô-dầu hỏi nó thì rõ.

VỖ-TÔNG HỎI.— Em phải Huy-Ca không.

HUY-CA NÓI.— Dạ phải còn anh phải Vỗ-đô-dầu chẳng?

VỖ-TÔNG NÓI.— Phải qua đây, qua nghe rằng : Hôm tháng trước em đánh lộn với Dương-bà cũng vì việc Tây-môn-Khánh cùng Phan-kim-Liên có phải à ?

HUY-CA NÓI.— Bầm thấy phải, vì tội nghiệp Anh Võ-Đại lắm. Gầm thương anh Võ-Đại ; nghĩ giận cậu Tây-Môn xưa anh Lang vô bắt dâm-bôn. Bà Dương-thị với tôi ấu dả.

CA KIM-TIỀN

Bán trái lê cho cậu Tây-Môn,
Bên tai lắm tiếng người đồn.
Tây-môn-Khánh với nàng Kim-Liên.
Hai người giao duyên.
Tôi bước vào, vừa tới cửa, mẹ Dương-bà,
Sợ bề việc mủ đuổi tôi ra.
Đánh chưởi hét la.
Rồi tôi đi kêu Võ-Đại.
Bắt đặt hai đảng lúc hòa gian.
Chàng Tây-Môn đánh Võ-đại-Lang.
Đạp té nhào cần đá vào hông.
Người mang bệnh trọng, tâm thần bất định
Lai láng máu ra.
Bởi tôi nhỏ dại, hoảng kinh mới chạy.

CA KIM-TIỀN

VÕ-TÔNG Cám ơn em lời thiệt phân ngay.
Em thấy sao cứ việc tỏ bày.
Đồng xuống huyện cáo chàng Tây-Môn.
Vội lữ bất lương. »

HUY-CA : « Tôi bằng lòng, theo làm chứng, cái vụ này,
Minh oan khúc cho người thác oan.
Vây mới lòng an.

HÀ-CỬU-THÚC : « Già đây đến nơi cửa huyện.
Lấy lời ngay khai hết giữa quan.
Bạc và xương, hẳng thiệt rõ tang. »

VÕ-TÔNG : « Chốn tuổi vàng anh dầu hiền-linh.
Chứng minh hiền-đệ, phen này quyết thệ.
Tây oan ngô huynh.

CA RẬP : « Cùng nhau xuống huyện, chúng ta đồng
kiện.

Hạ màn

MÀN THỨ CHÍN

VỎ-TÔNG TỚI NHÀ THỐNG CÁO,
QUAN HUYỆN BẮC TRẠNG KÊU NÀI.

(Cảnh nhà môn Huyện-đàng)

QUAN-HUYỆN NÓI. — Chưởng quyền Cốc-huyện, làm
Thái-thú quan. Trước vưng lĩnh nhà vàng ; ra chấn dân
con đỏ.

NGÂM TỬ-TUYẾT

Ơn vua nợ nước nhớ hằng ngày.
Đường vậy không giò bước nẻo ngay.
Bản đã nêu danh khôn thế lợi.
Cúi vàng dễ tiếng dễ nào phai.

QUÂN HẦU BẨM. — Bẩm ông có Võ-đô-dầu xin ra mắt.

QUAN-HUYỆN : Cho vào !

(Hà-cửu-Thúc Võ-Tông, Huy-Ta đồng vào và xđ quan
huyện.)

QUAN HUYỆN HỎI. — Võ-đô-dầu vào có việc chi ?

LƯU-THỦY-TRƯỞNG

VỎ-TÔNG « Cúi đầu bẫm cùng [thượng quan.
Ước thay phải đến huyện đàng,
Anh Đại-Lang vì phải thác oan.
Sự cũng tại Dương-bà,
Buộc mai lại chứa trong nhà.
Môn-Khánh cùng Phan-kim-Liên,
Tôi vào đơn xin kiện.
Anh thác xuống huỳnh tiền. »

QUAN-HUYỆN : « Tại sao rõ căn nguyên ?
Giữa đây người mau phân thiết. »

VỎ-TÔNG : « Duyên cớ bởi như vậy.
Có hai người nói lại.
Hà-cửu-Thúc đàng đầu,
Huy-Ca cũng ứng hầu.
Xin đòi vào hỏi thì ra chuyện. »

QUAN-HUYỆN : Hai chứng khá nói ngay,

HUY-CA

Nhơn mạng bởi ai ? »
Dạ dám bẩm thượng-quan
Mỗi mạng tại mộ Dương-bà.
Chứa Kiêm-Liên năn.
Tây-môn-Khánh lại qua.
Khi tới đến gia.
Dương-bà đuổi tôi ra.
Tôi giận kêu Đại-Lang đến gia.
Bắt đặt hai gã dâm tà.
Tây-Môn đánh Đại-Lang.
Máu trào ra chứa-chang. »

QUAN-HUYỆN : « Cữu-Thúc thấy sao ?

Hãy nói cho mau »

HÀ-C-THÚC : « Tây-môn cho bạc tôi đây.
Bảo chôn Đại-Lang cấp kỳ.
Dặn đừng lậu tiếng chi.
Lúc tôi khán tử thi.
Xem rất hải kinh.
Máu ra họng, bầm cả mình.
Lúc đem thiêu thây chàng.
Tôi trộm hai lóng xương tàng.
Mười lượng bạc làm tang.

QUAN-HUYỆN : « Tuy chứng cứ rõ ràng.
Còn hải cốt thiêu tàng.
Khó biện ngay gian.
Kiên vô tang khó nghiệm. »

VỎ-TÔNG : « Lay ngài xin xét đuôi đầu.

HUYỆN-QUAN : « Vô cơ xử đặt đầu.
Thôi Vô-đô-Đầu.
Yên tâm chờ sầu.

VỎ-TÔNG, HÀ-CỬU-THÚC, HUY CA (ra rạp) Đẳng khấu
đầu chơn lui.

QUAN-HUYỆN NÓI.— Ở ở hèn chi Môn-Khánh mấy
ngày rày cứ đem lễ vật tới hoài, ấy cũng bởi sự nầy, dùng
lễ kính ; không ngờ hối lộ ; nay phải cam mang tiếng ô
quan. Tội nghiệp Vô-đại-Lang chết về Tây-môn-Khánh.

NGÂM : (Đại-Lang rày thác thành ma,
(Dầu mình ra án sống mà đặt sao.

Hạ màn

MÀN THỨ MƯỜI

TUẦN THẤT-THẤY VỎ-TÔNG SÁT-TẦU.

THẾ ĐÃ CÙNG DƯƠNG-THỊ CÙNG CHIÊU.

(Cảnh nhà có bàn thờ tang)

VỎ-TÔNG (Mấy người bàn nhơn tới và) NÓI.— Này mấy ông tuần thất thất thọ tang huynh trưởng, lễ diếu xưa cảm tạ mấy ông. Xin mời bước vào trong (Quán) kiếp đóng mau cửa ngoại (Bàn nhơn hết hồn).

VỎ-TÔNG NÓI.— Xin mấy ông ngồi lại, coi tôi trả thù nhà. Chốn suốt vàng hời VỎ-đại-Ca, nơi Dương-thế quyết minh ra án (Trong mấy ông đây có ông nào biết chữ không).

ĐIỀU-NHỊ-LANG NÓI.— Ông Hồ-chánh-Khanh đây khá hơn hết,

VỎ-TÔNG NÓI.— Cảm phiền ông Hồ giúp tôi !

HỒ-CHÁNH-KHANH : Tôi cảm viết lấy khẩu chiếu cho.
(Vỏ-Tông rút gươm chỉ mặt Phan-Kiểm-Liên)

CA BÀI-HẠ

« Anh ta chết tại sao ?
Chỉ phải khai cho mau.
Nếu gian-dầu tôi xuống đao.
Tại vì dẫu.
Mưu kế độc sâu. »

PHAN-K-LIÊN : « Có mưu kế chi dẫu.

VỎ-TÔNG : « Tầu tầu dẫu dạ, tời giết bỏ mạng.

Phân bày cho cạn tời tha (nắm đầu dặt xuống)

PHAN-K-LIÊN : « Xin thúc thúc buông ra.

Rồi tôi sẽ phân qua.
Việc sanh ra nơi đây.
Cũng bởi tại di này (chỉ Dương-bà)
Vọng quyền tiếng dờn trời.
Lời trau chuốt nói giỏi.
Tôi đại mới nghe lời.
Ép uổng tôi lấy chàng Tây-Môn.

Tôi cũng biết nó là du-côn.
Nếu không chịu dõ ắt nó giết tôi.
Cực chẳng dả kết đôi.
Còn chồng tôi bỏ mạng,
Cũng bởi tại Dương-bà.
Xúi chàng Tây mua thuốc trao tay.
Giết Đại-Lang cùng nó sum vầy.
Lỡ tay rồi ăn năng thương tiết.
Có câu hỏi hà cập. »

VỎ-TÔNG : « Lời khai nay đã đành rành.
Mấy ông có ngó thấy.
Còn mụ Dương-bà .
Mau khai ra cho thiệt.
Ông Hồ răn viết giùm. »

HỒ-CHÁNH : « Vở dô-dầu chớ lo.
Để tôi viết kỹ cho.

VỎ-TÔNG : « Dương-thị sao chẳng chịu khai ?
Hay còn đợi xuống tay.

DƯƠNG-BÀ : « Tôi là người biết phải.
Kim-Liên nói oan thay.
Tự thuở xưa nay.
Tôi có làm mai mối ai.
Nàng sợ họa lai.
Đồ thừa tôi xúi, thuốc Đại-Lang.
Trời ời rất nên oan.
Đặng cho nàng khỏi tội. »

VỎ-TÔNG : « Mụ già rất mỏng môi.
Nông nổi này còn chối sao ?
Đặng mổ xuống một dao.
Nếu còn dấu trước sau.
Ta nguyện lấy đầu. »

DƯƠNG-BÀ : « Để tôi khai chẳng dấu dâu.
Xin thương tôi già sanh tặc.
Kim-Liên lời khai ngay.
Trong mấy đều có hết. »

VỎ-TÔNG : « Đều nghe chứng cứ rõ ràng.
Ta nguyện giết con độc phụ.
Răn những kẻ ác loạn.
Này bớ Vở-hiền-Huỳnh.

Hồn anh có linh.
Về đây mà chứng minh.
Lòng ngay phú hoàng thiên.
Chém đầu Kim-Liên, (*Kim-Liên chết*)
Mồ lấy lá gan.

(*Quân*) : Coi đốt đèn nhang.
Ngó lên nơi linh sàng.
Đao cắt tâm can.
Phiền mấy ông ngồi chờ.
Tôi đi về bây giờ.

HÀ-CỬU-THÚC : « Võ đô đầu đi đâu ?
Tôi đi việc nhiệm mầu.
Ở đợi tôi chẳng sao đâu.

(*Quân*) : Coi giữ Dương-bà.
Đừng cho ra khỏi nhà.
Gói đầu Phan-kim-Liên. (*đi hạ*)

(*Cả thấy chỉ Dương-bà ca rập*)
Đầu đuôi tại mụ Dương.
Có chết ai thương.

DƯƠNG-BÀ : « Bây chẳng phép nói ta »
(*Ca rập*) « Mụ già nình đa !

DÉCOR BIX

VÔ-TÔNG NÓI : Trước cắt đầu Phan-thị ; sau thi mạng
Tây-Môn. Anh mổ đả tiêu hồn, chúng bây đều tang sát.

CA NGŨ-ĐIỂM

Hỏi thăm đến cửa họ Tây.
Người lại chỉ nhà nơi chốn này.
Cả kêu mấy chủ gia-đình.
Biểu Môn-Khánh ra đây nạp mình.

GIA-ĐÌNH NÓI.— Chủ ta không có ở nhà, vừa mới đi ra.

VÔ-TÔNG HỎI.— Đi đâu bây chừ ? mi làm ơn chỉ cho
ta có việc cần.

GIA-ĐÌNH NÓI.— Chủ ta thường hay lại lầu Sứ-tử
ngươi muốn gặp thì lại đó chắc có.

Võ-Tòng mỗ ruột Phan-kim-Liên mà trả thù cho anh.
Huy-Ca, Hà-cửu-Thúc, Hồ-chánh-Khanh ngó Dương-bà mà cười và chỉ.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

CA BÀI-TA

« Chủ tôi chẳng có ở nhà.
Vừa mới bước cần đi ra.
Lần Sur-tử người hay uống trà.
Lại với một người quý khách. »
VÕ-TÔNG : Vậy thì ta rất cảm ơn.
Tửu lâu ta kiếp giờ chơn.
Tìm cầu tặc ta toan báo thù. »

Hạ màn

MÀN THỨ MƯỜI MỘT

VÕ-TÔNG CHỈ QUYẾT TRẢ THÙ ANH,
TÂY-MÔN-KHÁNH TỬU LÂU BỎ MẠNG.

(Cảnh Sur-tử lâu)

TÂY-MÔN-KHÁNH : Này quý-huynh. Trước đây xin dùng rượu, sau rồi sẽ xơi trà. Anh em thường bữa lại qua, có phải ai mà xa lạ *(mà phòng ngại)*.

KHÁCH-NHƠN NÓI. — Chẳng phải là mới biết, quen từ thuở xưa nay : *(nhưng mà)* mới đôi chung thì đã muốn say *(còn anh)* đã mấy nhạo mà coi còn tỉnh.

TÂY-MÔN-KHÁNH NÓI. — Uống đại say thì nghỉ.

CA HÀNH-VÂN

« Tôi rót đầy, dùng hết chén này.
Mới vừa lòng tôi.
Bớ này tửu-bảo, đem rượu thêm mau. »
TỬU-BẢO : « Thừa tôi vưng dạy.
Này thượng tửu,
Cùng rượu mai-quế-lộ rất ngon. |
Và nem tôm gỏi sứa rất dòn.
Ấy đồ uống rượu rất thiệt ngon thay.
Có đủ sanh cầm, thịt bò xào giấm.
Đồ bác trăn sốt ngon. »

TÂY-M-KHÁNH : « Một ve mai-quế.

Vài đĩa nem tôm.
Vời gói sứa dòn.
Cũng đem thêm ra đây. »

1ỮU-BẢO (*ca nhỏ nhỏ*): « Quyết phen này đập đồ cậu Tây.
Tinh cho cao giá.
Biết chi những mấy chú say. »

VỎ-TÔNG (*lên tới chỉ mặt Môn-Khánh* :) Bớ Môn-Khánh
mi có biết lỗi mi chưa ? nếu biết phải chịu thiệt đi !

MÔN-KHÁNH HỎI : Lỗi gì ? mà hỏi :

VỎ-TÔNG (*mở gói và xách thũ cấp Phan-kim-Liên lên và*) NÓI.— Đây là đầu của người tình mi đây.

CA TAM-PHÁP NHẬP-MÔN

« Giết anh ta rất đáng giận.
Ngày nay ta quyết trả hận
Mi mau tua khá nạp thân.
Kiêm-Liên đầu đây cõ thấy. »

TÂY-M.-KHÁNH : « Mi đừng nói bậy bỏ thấy.
Giết hồi nào, mi có thấy.
Tới đây phòng, toan phao phẫn.
Nào ai, giết Võ-đại-Lang ? »

VỎ-TÔNG NÓI.— Chả chả đến nỗi này mà còn chối
chớ Bớ Tây-môn-Khánh ! Mi loài lang thú ; táng tận
lương lâm mưu thãm họa giết thãm máy huyền-vi há lọt
hề có vay thì có trả.

CA LONG-HỔ-HỘI

« Nhà Dương-bà, mi tư gian.
Vời Kim-Liên, sao còn chối ?
Trước hại nhơn tất nhiên nhơn hại.
Sách nói khôn sai.
Bảo bửu đao giết đũa bất lương.

TÂY-M.-KHÁNH : « Nếu muốn đánh ta đánh há nhường.

KHÁCH-NHƠN : « Ủy ! trời ôi hai người tranh đương.
Ta mau kiếm đường.

VỎ-TÔNG NÓI.— Tây môn đà bỏ mạng, ta phải cắt lấy
đầu, bị một tay hăng té xuống lầu ; Mau giời bước phẩn
hồi gia thất.

Võ-Tòng đại náo Su-lũ-lầu đánh với Tây-môn-Khánh.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

CA KIM-TIỀN

TỬU-BẢO :

« Giết Tây-Môn, chàng đã mạng vong.
Vây ta mới phỉ bầy tấm lòng.
Nghĩ tạo-hóa thiệt là chí công.
Vốn thiệt vô tư.
Đã giết rồi, loài ác độc, thù trả rồi.
Về sắm lễ dâng mà tế anh.
Dầu thóc cũng ưng (Võ-Tòng đi)
« Trước ta tưởng đã nhiều lợi
Nay thiệt hại thay, bẽ hết chén ly
Tây-Môn người đã chết đi.
Năm nay buôn bán rất suy
Còn đâu đòi lại, thiệt là báo hại.
Thũ cấp Tây-môn.
Chắc lên tới huyên, còn gây nhiều chuyện. »

Hạ màn

MÀN THỨ MUỐI MỘT

VÕ-TÒNG LẤY HAI THŨ CẤP,

DỌN RA ĐẠI LỄ TẾ ANH.

(Cảnh nhà có bàn thờ)

HỒ-CHÁNH NÓI.— Uả lạ Võ-đô-dầu đi sao không thấy về ? vậy thì anh này chịu khó đi dò coi.

HUY-CA CHẠY VỀ.— (Cha chả) Võ-đô-dầu chánh là anh hùng hảo hớn giết Kim-Liên dường như nháy mắt, tru Tây-gia chẳng kiếp trở tay. Chút nữa đã tới đây, người dạng người đi trước đó ! đó ! đó ! Thấy không mấy ông ?

CA ĐƯỜNG THÁI-TÔN

« Thấy thũ cấp kinh hồn.
Tôi thường nghe, thiên hạ người đồn.
Tây-môn-Khánh quả đưa du còn.
Ngang-tàng ai hơn.
Giết Võ-Đại rất oan.
Nay gặp Đô-dầu hào-kiệt,
Giết người mạng tuyệt, báo thù anh,
Cuộc vay trả rất ưng.

VỎ-TÔNG về đỡ đầu Môn-Khánh mà ca (tiếp)

Đầu Môn-Khánh ta chắc rồi, vừa bớt giận.

Ngổ tầy hận, báo thù ca-huynh.

HỒ-CHÁNH-KHANH « Huynh đệ thăm trình, đồ đầu hết dạ.

Báo oán trưởng huynh, lão thấy rất kinh.

HUY - CA « Đồ-dầu hạng nhứt, thiệt một bức anh hùng.

Mà cô bác xét cùng, mấy mạng chết đây.

Tại mụ già ni, bày đều ác đức. »

VỎ-TÔNG (quân) « Vưng lời ta dạy.

Lấy thù cấp, tế tự ca-huynh. »

NHỊ-QUÂN : Bẩm đồ-dầu rồi.

VỎ-TÔNG.— Quì xuống tế Vỏ-đại-Lang và than rằng :
Đại-ca ôi ! Mới hai trắng hiệp mặt, nay muôn kíp dứt
tình. Chốn cứu-tuyền hồn có anh linh, xin về chứng tấm
lòng thành thảo. Đại-ca ôi.

NGÂM-TỬ-TUYẾT.

Thủ túc phân lìa nát lá gan.

Người thời âm-cảnh, kẻ dương-gian.

Hóa nhi ông khéo cơ cầu bấy.

Chưa phi hiệp, mà phúc vội tang.

CA ĐẠ CỖ-HOÀI-LANG.

Đau lòng thay lìa thủ túc.

Nhờ đến ca-trưởng giọt châu tuông tràn.

Nay anh ngậm cười nơi suối vàng.

Tây-môn-Khánh bạo tòng.

Phan-kim-Liên dâm loạn.

Em đả trừ rồi loài ác gian.

Đời có vay có trả.

Thủ cấp này ca-trưởng chứng miêng.

Ấy ngày nay tầy hận.

Chữ huynh cừu báo đặng thì hơn.

Lăm luật hình lòng em chi sờn.

Miễn rửa đặng thân hồn.

Cùng với trừ loài phi nhơn.

Rượu ba từng bốn lạy xin dưng.

Nay em giải dặng oan tình.
Em nguyện trời mình nạp mà cửa quan.
Luật hình dầu, trăm thủ cũng ưng
Kẻ tức thay đệ huynh phân kỳ.
Nay ta sống một mình ích chi. »

VỎ-TÔNG NÓI.-- Quân tế lễ rồi mau triệt hương dặng.
Hai thủ cấp lấy khăn gói lại, nầy các ông ôi, các ông có
lòng giúp tôi, thiết ơn ấy tạc dạ ghi xương, bao giờ đáp
dặng, vậy thì :

CA LỚP XAN VẮN.

Cúi xin HỒ lão cùng các ông.
Xin tưởng lòng dùng vài chung rượu.
Ơn người, ghi lòng
Một lại ngổ đền công
Ơn nhờ các ông.
Thương bụng tôi giúp giùm.

HỒ-CHÁNH-KHANH « Có câu kiến kiến nghĩa khả vi
(cả thấy đền đứng dậy)

Việc phải kiếp làm ngay.
Vỏ-đô-dầu dùng dùng đại lễ.
Nhọc gì sự nầy.
Một lễ lấy lời khai.
Đặng rõ gian ngay.
Kẻ chúng tôi quá ức lòng »

CA LỚP HỒI THỦ

HÀ-CỬU-THÚC : « Nay chúng tôi khó nhọc chi nài.
Mừng thay mình dặng án nầy.
Chốn chính sông tẩy oan cho Vỏ-Đại
Kẻ người người thương tâm.

HUY-CA « Có lẽ đầu trời dung loài ác.
Giết lủ bạo tàn,
Dầu có thác cũng lòng ưng.
Cũng tại mù già nầy bất nhơn,

DƯƠNG-BÀ « Hay-Ca mi chớ học làm khôn.

Đồ các đảng âm hồn,

DIÊU-nhị-LANG « Lên tới quan mạng mù khôn tồn.

Chừng ấy sẽ biết rằng đại khôn.
VỎ-TÔNG nói: Xin các ông đừng cãi chi cho mệt,

CA HẠNH VÂN.

« Khai báo rồi, mời mấy người.
Lên chốn nha môn,
Nhờ trên công án,
Nặng nhẹ cũng cam,
Đám dẫu trái luật,
Này hai thủ cấp.
Đề mặc ta đem tới cửa quan,
Còn nhị quân trở lại trại dăng.
Ta người có tội.
Hết giúp việc quan,
Lắm chốn rạt-ràng.
Bất phân sanh tử,
Chớ theo ta làm chi. »

NHỊ-QUÂN

« Một ngày cũng nghĩa,
Tờ chủ nặng thay,
Thầy mắc nạn này.
Lòng hai lồi đầu an. »

CA RÁP

« Chúng ta đồng lên chốn môn quan,
Lóng nghe quốc luật.
Cầu cho tha Võ-nhị-Lang. »

Hạ màn

MÀN THỨ MƯỜI HAI

VỎ-ĐÔ-ĐẦU XUỐNG NHA THỨ TỘI,
ÁN KHẮC TỰ PHÁP PHÁP PHỐI MẠNH-CHÂU.
Cảnh nha môn.

QUAN HUYỆN NÓI. — Nhà chẳng nghe đao giã; đường
bặt tiếng cường san. Trên quan dặng an nhân, dưới dân
đều lạc-nghiệp.

QUÂN-HẦU. — Bẩm ông có Võ-dô-đầu đến.

QUAN HUYỆN. — Cho hăng vào.

Võ-Lòng đến quan chiếu tội về án giết hai mạng.

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Võ-Tòng xách hai cái đầu và kéo Dương-bà vô nhà.

VÕ-TÔNG BẦM.— Bối ức lòng ngu hạ, cầu trên lượng đại quan, Phan-kim-Liên thuốc chết Đại-Lang, Bà Dương-thị âm mưu Môn-Khánh.

— QUAN HUYỆN NÓI.— Vì sao mà dám chắc Phan-kim-Liên âm mưu với Dương-Bà cùng Tây-môn-Khánh mà giết Võ-dại-Lang ?

CA KHÔNG-MINH-TỌA-LẦU

« Oan ức chuyện chi.

Người hãy phân di.

Thủ cấp ai đây ?

Nào còn từ thi. »

VÕ-TÔNG : « Thủ cấp chàng phỉ tử Tây-Môn.
Thủ cấp nàng Phan-thị Kim-Liên. »

QUAN-HUYỆN : « Người khá phân can.

Cho ta đặng toản.

Vì sao hai mạng.

Người giết như vậy ? »

VÕ-TÔNG : « Ra sự này cũng bởi chàng Tây.
Tư dâm cùng Phan-thị Kim-Liên.
Dương-bà xúi thuốc anh tôi chết.
Tức tối vì cốt nhục tình thâm.
Không thể mà dặng.
Vọng thương quan mở lượng cao mình. »

QUAN-HUYỆN NÓI.— Kể giết người ấy là kẻ độc :
Bởi tại sao người rở mưu sâu ; quả chánh tang một mạng
đôi hai đầu. Đủ chứng có năm ba toản mặt :

VÕ-TÔNG.— Bần quan lớn. Bởi duyên có như vậy :

CA ĐẠ-CỒ-HOÀI-LANG

« Lễ thất tuần ca trưởng.

Huy-Ca Cữu-Thúc đến chia buồn.

Có Hồ-chánh-Khanh cùng ở một đường.

Và Diêu-nhị-Lang đến giùm.

Cùng mụ Dương-bà.

Người trong ngoài chừng vài mươi.

Tôi tra Kim-Liên sự anh chết dữ.

Giây lâu nàng mới chịu khai ngay.
Rằng có thuốc anh Võ-Đại.
Bởi tư tình phĩ-lữ Tây-Môn.
Mưu Dương-thị xui dục như vậy.
Nên mới ra chuyện này. »

QUAN HUYỆN (quan) « Đòi chứng cứ vô mau.
Chúng bây đều thấy việc làm sao.
Mau khá phân toàn.
Mựa chờ hề dấu gian.

HỒ-CH-KHANH : « Nay chúng tôi lên trước huyện đảng.
Trong các việc bầm cùng thượng quan.
Cứ trong lẽ thẳng trần toàn.
Nào có dám một lời dấu gian. »

ĐỀ-LẠI NÓI.— Vậy thì khai đi cho ta lấy khẩu chiêu.
HÀ-CŨU-THÚC.— Bầm ngài :

CA HÀNH VÂN

« Võ-đò-dầu, mời mấy người.
Tới nhà Đại-Lang.
Làm tuần thất thất.
Tổ việc cảm ơn.
Khi chôn Võ-Đại.
Người đóng cửa.
Cây Hồ-gia lấy lời cung khai.
Bắc Kiêm-Liên các việc tỏ bày.
Nàng liền chịu thiệt
Lấy chàng Tây-môn.
Võ-đại phi hồn.
Cũng vì thuốc độc
Nên Đại-Lang mạng chung.

HỒ-CHÁNH-KHANH « Bày ra kể ác.
Cũng tại Dương-bà.
Môn-Khánh tay tà.
Cũng đồng mưu sát nhơn.

HUY-CA « Cúi bầm ngài muốn rõ thiệt hơn.
Tôi xin phân cạm.
Việc chi cũng tại mụ ni. »

QUAN HUYỆN NÓI.— Còn Diêu-nhị-Lang thấy sao ?

ĐIÊU-NHỊ-LANG NÓI.— Bẩm ngài. Khi Võ-đô-đầu mổ ruột Phan-kim-Liên rồi để đó bỏ đi, trong giây phút thấy xách đầu Môn-Khánh đem về, rồi dọn lễ tế anh, ấy cũng bởi lời khai trước của Phan-kim-Liên y như lời mấy người chứng trước đó.

QUAN-HUYỆN NÓI.— Hà-Huy cung đã cạn, Hồ-Diêu chứng cứ rõ ràng, thuốc chết Võ-dại-Lang ấy là mưu Dương-thị, còn Võ-đô-đầu giết Tây-môn-Khánh tại đâu rồi xách đầu về đó ?

VỎ-TÔNG.—Bẩm ngài, tôi giết loài phi-tử, tại nơi chốn tửu lầu.

QUAN-HUYỆN NÓI.— Thôi đã hết buổi hầu; dần đem giam vào ngục (*quân dân đi giam*)

QUAN HUYỆN NÓI: Thương Đô-đầu hảo hơn, giận Môn-Khánh tà-gian, muốn cứu Võ-nhị-Lang, tình sao chừ Đề-lại ? Người hãy tính giùm với ta mà cứu người khỏi thác.

ĐỀ-LẠI NÓI. — Ngài dầu thương người phải, tôi dùng một kế hay. Phải sửa các tờ khai cùng những lời chứng cứ.

QUAN HUYỆN. — Cách sửa lẹm sao mà chữa mình cho Võ-Đô-đầu. Chớ bề án sát hơn thì thường mạng. Còn việc thuốc Võ-dại-Lang thì đã qua lâu rồi. Còn Tây-Môn-Khánh với Phan-kim-Liên chết rồi lấy ai mà tra gạn. Một mình Dương-bà không đủ bằng cứ.

ĐỀ - LẠI : Bẩm ngài phải làm như vậy:

CA BÌNH-BÁN-VẤN

Kế này nên rất hay.

Chừ thời sửa các tờ khai.

Võ-nhị-Lang đến ngày làm tuần.

Phan-kim-Liên kiểm chuyện ó la.

Một đôi phen Tông đã bỏ qua.

Nàng buồn lời nhiều vọng đắng cay.

Vỏ-Tông giận, xô nàng lở tay.

Ấy là rũi, nên nàng hồn bay.

Còn chàng Tây-môn-Khánh ỹ tài.
Bồi tình ái với nàng Kim-Liên.
Nhảy vô danh với Võ-nhị-Lang.
Lúc ấu-dã ai cũng tranh hơn.
Võ-Tòng đánh Tây-môn bỏ mình.
Ấy cũng bởi là việc thỉnh linh.
Chớ chẳng phải là việc cố tình.
Ăn ngộ sát tội ấy nhẹ thay .»

QUAN-HUYỆN « Chẳng vậy, ắt Tòng mang hại.
Xử án dày, đánh đòn khắc tự.
Ngỗ phát phối tới xứ Mạnh-Châu.
Lệ coi dân hết vào hầu.
Trước hết thấy mấy người chánh phạm.

QUÂN-LỆ : Chứng cứ đồng, vào đây hầu tra.

QUAN-HUYỆN (quân) Dẫn Dương-bà tiên nhập .

DƯƠNG-BÀ vào quì xuống :

QUAN-HUYỆN HỎI : Bà già kia! Vì mưu độc tại người
bày trước; họa sâu. Nay phải chịu sau. Câu
câu thiện ác báo đầu. Hễ hại hơn, hơn hại.

CA CỔ-BẢN

QUAN HUYỆN « Đầu dúi, khá mau phân lại.
Hỏi Võ-dại-Lang, chết cách nào ?
Phải nói cho mau.

Ai đem thuốc độc; tới thuốc chàng,
Phải thì mạng chung.

DƯƠNG-BÀ « Tại cậu Tây-môn. Làm đều dâm dục,
Muốn Phan-kim-Liên, cho tôi tiền.
Bảo làm mai dong,
Chừng người Võ-Đại; mới bước vô,
Môn-Khánh hung đồ, đánh Đại-Lang.
Rửa người mang bệnh trọng.
Tuông trào máu hòng,
Tôi sợ thường hơn mạng.
Áp vào khiên đại,
Đem bỏ nhà chàng.

Kể dẫu Phan-thị; nói với Tây-môn,
Rằng Võ-dại-Lang, nhiều tiếng than.
Bảo phải dưỡng nuôi, cho đến khi,
Võ-dại-Lang dăm, thuyền bịnh trọng
Thì gả dẫu cho,
Nếu không Đò-dầu, về đến đây.
Ắt nàng Kim-Liên, lắm đại hại,
Nàng Phan-kim-Liên sợ đò-dầu về mạng
chẳng xong
Nàng đã hết hồn, mới cậy tôi giúp việc.
Khi ấy tôi, nghe mới toan mưu độc,
Lập kế thuốc người.
Dạy kiếm mã tiền; cùng mật cóc gan công
Bỏ vào trong nước thuốc thì xong.
Uống chẳng bao lâu; người đã tuyệt mạng,
Đem sát thiêu tàng.
Các đều này; bày tỏ thượng quan.

QUAN HUYỀN « Mụ quá to gan, giết Đại-Lang,
Tội ác của người; phải đến pháp tràng.
Luật dẫu dung dăng, loài độc như vầy,
Ta phải thượng án này, về tới thượng ty.
Giao cho hình bộ, ngài luận suy,
Xử về cách chi, trừ loài độc phụ.
Tùy luật gia bình,

ĐỀ-LẠI : Quân mau đem giam Dương-bà ! (đi rồi) Bẩm
thượng-quan, nếu thượng án buộc bà Dương-thị thì phải
có Võ-Tòng (chỉ bằng) đánh đòn bốn chục thì xong. Từ
sáu tháng sự này mới nhem

CA TÂY THI

ĐỀ LẠI : « Đệ án về thượng-ty,
Vụ sát nhơn phải cho đủ luật,
Võ-Tòng phải có, mà chịu hầu tra,
Chắt tội ấy khó tha,
Quan trên dễ bỏ qua,
Phải sửa lời khai, rằng mụ Dương-bà,
Có làm mai, không giết Võ-dại,
Đánh đòn tha ngay,

Tính vậy mới nhem cho.

QUAN HUYỀN : « Đê-Lại phân có lý,
Chúc nữa ta quên rồi,
Hãy thương người, ta phải nhọc công.
Còn Võ-nhị-Lang, phải gia công,
Phát phối ra quận ngoại,
Ấy là xữ nhẹ, vậy thời mới nhem,
Đánh đòn bốn chục, ấy luật nhẹ thay,
Còn chứng cứ, đuổi khỏi nha môn,
Kể nên cao, khá khen Đê-Lại,
Tràng quân mau kiếp, mở lấy khám giam,
Dẫn Dương-thị vào trong.

LÍNH : Thừa tôi vưng lệnh ông,
Coi bảo anh thủ ngục,
Mở khám dẫn Dương-bà,
Thiệt mù già ác độc lắm đa,
Quan tha thần quỷ khó tha (*chỉ mặt Dương-bà*)
Cắt râu chú này, cặm cặm mẹ nọ,
Coi qui xuống đó,
Bẩm ông Dương-bà vào.

QUAN HUYỀN : « Vặt đánh đòn bốn chục cho mau.

LÍNH : Tại bà ác đức bất nhơn,
Bây giờ bị đòn, thiệt là rất đáng.

DƯƠNG-BÀ : Bẩm quan lớn xin thương mù tuổi già.

LÍNH : Già già vì mà giết người ta.

QUÂN Y LÍNH VÀ NÓI. — Trước hai người bỏ mạng,
sau bà phải nát gia. Thiệt chẳng phải bà già, nên làm
đều độc ác.

QUAN VẬT DƯƠNG-BÀ XUỐNG ĐÁNH

DƯƠNG-BÀ CA CA LONG-HỒ-HỘI

QUÂN « Thương thân già, xin nhẹ tay.
« Phép luật quan, ai vị ai (đánh)

DƯƠNG-BÀ « chắc là tôi bữa nay bỏ mạng. »
Hết kể chi thân

QUÂN « Giết người ta mù mấy thân vang.
Khi tới mình, khóc than như vậy (đánh)

Biết tiếc thân, phải ở có nhân (đánh)
Trả vay, khỏi dặng nào. »

DƯƠNG-BÀ NÓI.— Ôi ; Ngậm máu phun mình chúng,
thì nhớ trước miệng tôi, chữ thiên vổng khôi khôi,
câu sơ nhi bất lậu.

ĐỀ LẠI ; Quân đem mụ già cầm tù lại.

QUÂN : Thừa vưng.

QUAN-HUYỆN : Quân đòi chứng (chứng vào)
quân dắc Võ-đô-Đầu vào. Này đô-dầu ! Phép quân luật
nước không vì nghĩa chẳng vì tình. Ăn giết người là án
tử hình. Luật chiếu nhẹ đánh đòn phát phối.

CA LƯU-THỦY-TÀU-MẢ.

« Lấy lẽ ngay thì tội nặng thay.
Tứ thập còn khắc tự phát phối. »

VÕ-TÔNG « Ơn thượng quan ngàn năm ghi lòng. »

QUAN-HUYỆN « Quân mau đánh y lệnh ông troàn.

Cái tội của chàng.

Khác hơn Dương-bà

Án này là biệt xử đây xa

QUÂN : Vưng đại quan tôi thủ trường còn (đánh nhẹ)
Thừa đánh đủ rồi. »

QUAN HUYỆN.— Quân coi khắc tự như vậy. Võ-Tông
phạm luật phát-phối Mạnh-Châu. Mất chức đô-dầu vì
chứng ngộ sát. (Bãi hầu).

VÕ-TÔNG (lay và nói) Ơn đại độ, nghĩa vô cùng. Trên
lượng cả bao dung. Chúng dưới tồn tánh mạng.

QUAN HUYỆN : Khuyên rằng : Võ-đô-dầu ôi ! Tội người
quã án cổ sát vì thù anh, giết sờ-sờ hai mạng. Nếu đệ án
lên thượng-ty ắt phải sát nhưn thường mạng, nay ta vì
thương người công cực khổ bấy lâu nên sửa án nhẹ,
vậy tự tư vĩ hậu dảm bớt khí nộ. Công sai coi lãnh án
đây và lãnh Võ-đô-dầu qua Mạnh-Châu. Võ-Tông xá quan
huyện và :

CA VĂN-THIÊN-TƯỜNG

Nhờ thượng quan nay dặng tồn sinh.
Nơi nha môn cúi lạy thưởng trình

Vui vì báo oán trưởng huynh
Dầu sanh tử cũng đành
Ơn nhờ trời xanh
Đặng tồn sanh, Mạnh-châu phát phối cũng
đành.

Nếu trã oán dặng người chính tuổi
Vái oan hồn trưởng-huynh
Hồn anh dầu hiển linh
Theo đệ thân
Giúp em cho dặng an bình
Em đi anh ở bao đành

QUÂN-LA Cốc-Dương-Châu :

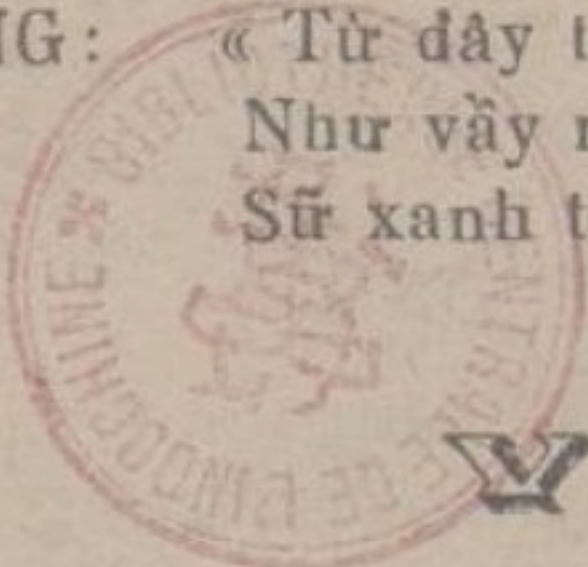
Anh hùng đệ nhứt một đô-dầu.

QUÂN NHỎ : Chúng tôi thấy mừng ông trã dặng huynh-
cừu.

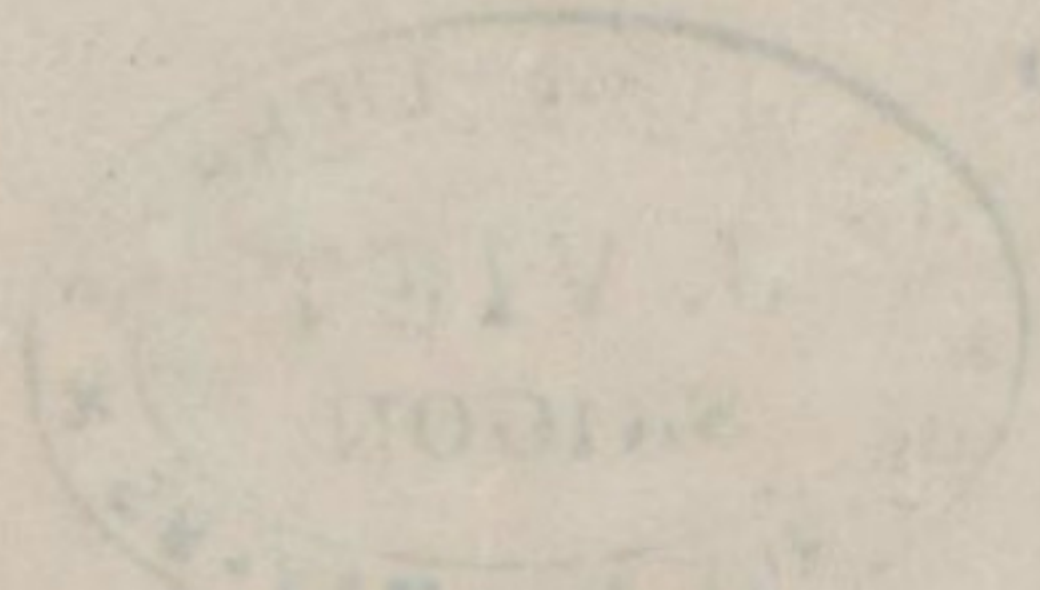
VỎ-TÔNG : Tuy trã dặng thù, lòng nào người anh ta
Giết dặng cả hai chưa phỉ lòng ma
Vì còn một mụ Dương-bà
Thiết kế hại thắm anh ta.
Nhất chừng nào giọt lệ càng nhỏ sa.

QUÂN CA « Hai tôi thừa cùng đô-dầu.
Khá gát giòng châu.
È khi giữa đường phải bịnh đau.
Chúng ta đồng qua miềng Mạnh-Châu.
Vậy trước phải lo âu.
Dắc điều nhau.
Vì non cao tuổi thắm xa ngàn.
Bốn mươi dặm, e mang bịnh giữa đàng.
Xin gát thắm.
Vì câu tử sanh số mạng hữu kỳ.
Nay trã dặng, thù sâu oán nặng như vầy.
Ấy cũng đã phỉ nguyên,
Xin ngài gát sâu, hào kiệt nhứt vô ưu »

VỎ-TÔNG : « Từ đây trã dặng thắm cừu.
Như vầy mới dưng trượng phu,
Sử xanh truyền thiên thu.

VẮNG

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU VIETNAM
NATIONAL LIBRARY OF VIETNAM

Bồn xã có trữ bán sỉ và bán lẻ đủ thứ sách học iây, nam, truyện, thơ, tuồng, tiểu-thuyết Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ, ghề thonet, xích-đu, mán nón, bóng đèn khí và đồ phụ tùng, thuốc nóng lạnh, thuốc xỏ, thuốc Lào, đồ chơi con nít, có lảnh khắc con dẫu, đóng sách và làm clichés. Phân nước đánh nón và giấy trắng mới lại nhiều lắm.

SÁCH ĐÃ XUẤT BẢN

Tiểu-Thuyết

Nặng lời non nước (trọn bộ 2 cuốn)	giá. . . .	0 \$60
Khi hùng (trọn bộ 2 cuốn)		1 20
Nặng gánh chung tình.		0 40
Trương-vĩnh-Ký hành trạng.		0 50
Cỏ ba Trách (trọn bộ 5 cuốn)		1 70
Tài mạng tương đồ (bộ 2 cuốn)		0 80

Tuồng cải-lương cổ hình

Mạnh-lệ-Quân già trai. (15 tâm hình)		0 \$60
Mạnh-lệ-Quân chằm trường thi (11 tâm hình)		0 60
Mạnh-lệ-Quân chẵn mạch. (13 tâm hình)	. .	0 60
Tây-Thị gặp Phú-Ta. (13 tâm hình)		0 60
Tây-Thị vì nước liễu mình. (13 tâm hình)	. .	0 60
Xử bá đao Từ-hải-Thọ (11 tâm hình)	. . .	0 60
Võ-Tòng sát tẩu (12 tâm hình)		0 60

Sách dưới này bán rẻ :

Nghĩa-hiệp kỳ-duyên.	0 \$ 50	bán	0 30
Lòng người nham hiểm.	0 50	—	0 30
Gái trà thù cha.	1 70	—	1 00
Cỏ năm nào.	0 30	--	0 10
Đưa khôn nạn.	0 30	—	0 15

Mua sỉ trừ huê hồng nhiều

TÍN - ĐỨC THU - XÃ

37, Rue Sabourain

SAIGON

DÉPÔT LÉGAL

linaga 300000

Saigon le 11 8 = 192

